

Anul XIV Nr. 6 (97) 2003

Marina Română

Revista Forțelor Navale Române

Apare la două luni

36 de pagini

34.500 lei

Ochiul Flotei

Ochiul Flotei va fi permanent **atent** la activitatea marinarilor militari și vă va prezenta cele mai semnificative **instantanee** din **Forțele Navale.**

Instantaneu de la exercițiul multinațional NATO/PfP „COOPERATIVE ENGAGEMENT 2003”, desfășurat în apele teritoriale ale Croației și cele internaționale ale Mării Adriatice.
(foto Marina croată)

COOPERATIVE ENGAGEMENT 2003

CAZARMA ECHIPAJULUI

29 noiembrie 2003. Nava de intervenție la mare, dragorul maritim LUPU DINESCU (25).

Instantaneu din cazarma echipajului, cu odihna „pe trei crăci”.

(foto Ion Burghișan)

COMNAVSOUTH LA CONSTANȚA

26 noiembrie 2003. Instantaneu de la ceremonia de primire a COMNAVSOUTH, viceamiral Ferdinando Sanfelice di Monteforte, la Comandamentul Operațional Naval din Constanța.

În prim plan, plutonierul major Gheorghe Zbranca, din Muzica Militară a Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” dând onorul la comandant.

(foto Bogdan Dinu)

Publicarea

fotografiilor dumneavoastră în această rubrică este posibilă numai dacă sunt trimise fie pe hârtie foto (de preferat format 15/21, minim 10/15), fie în format electronic (.jpg 300 dpi). Ele trebuie să fie însoțite de informații complete care să cuprindă numele tuturor celor identificabili din fotografie, informații despre ceea ce se întâmplă, data și locul unde a fost făcută fotografia, inclusiv numele, gradul și unitatea celui care a realizat fotografia.

Grupul Mass-Media al Forțelor Navale
Hotelul Militar Constanța
B-dul Mamaia Nr.92

e-mail: costelsusanu@yahoo.com

**GRUPUL MASS-MEDIA
AL FORTELOR NAVALE**

Redactor-șef:

Locotenent-comandor
Ion BURGHISAN

MARINA ROMÂNĂ

Revistă fondată în 1990,
editată de Statul Major
al Forțelor Navale

Secretar de redacție:

Maior Costel SUSANU

e-mail: costelsusanu@yahoo.com

Redactor:

Bogdan DINU

e-mail: redbogdan@yahoo.com

Tehnoredactor: Floare BRÂNZĂ

Fotoreporter: Valentina CIUCU

ADRESA REDACȚIEI:

Hotelul Militar Constanța

B-dul Mamaia nr. 92

0241 - 619 539 (redactor șef)

0241 - 615 700 int. 0172 (redacția)

0241 - 619 539

e-mail: marina_romana@yahoo.com

NORME DE COLABORARE:

Cititorii pot trimite pe adresa
redacției texte și fotografii care se
încadrează în tematica revistei.
Manuscrisele nu se înapoiază.
Răspunderea juridică pentru
conținutul articolelor aparține în
exclusivitate autorilor, conform
art. 206 CP.

COPYRIGHT:

Este autorizată orice reproducere
cu condiția specificării sursei.

DIFUZAREA:

Se difuzează în județele Constanța
și Tulcea prin rețeaua Cuget Liber și
în unități militare.

Se editează 6 numere pe an,
cu apariție la două luni.

ISSN: 1222-9423

B-95003

Tehnoredactarea și tiparul:

B-dul I.C. Brătianu nr. 5, Constanța
Tel: 0241 - 58 21 30, 58 21 19

e-mail: office@cugetliber.ro

DTP: Mariana BĂCIOIU

Coperta I: Marinarii militari prezintă
onorul la parada de
1 Decembrie de la Alba Iulia
(Foto: Petrică Mihalache)

Coperta IV: Blocul de paradă al Forțelor
Navale la festivitățile de la Alba Iulia
dedicate Zilei Naționale a României
(Foto: Petrică Mihalache)

Anul XIV Nr. 6 (97) 2003

SUMAR

ȘTIRI DIN FLOTĂ

4

OBSERVATOR PE PUNTEA ETALON

Sub zodia alarmei

Nava de intervenție la mare

8

Sfârșit de capitol pentru vedetele torpiloare

Ultimul divizion de vedete
torpiloare din Forțele Navale
a fost desființat

10

„NAVSOUTH dorește să fie un furnizor de soluții și experiență“

interviu cu viceamiralul Ferdinando Sanfelice di Monteforte, comandantul Comandamentului Forțelor Navale Aliate din Europa de Sud

12

Nu „trageți“ în PSIHOLOGI!

14

Fregatele Tip 22 preiau tradiția distrugătoarelor Tip „R“

20

Jurnaliștii încorporați (embedded journalists)

O nouă tehnică de relații cu presa

24

Dobrogea din umbra Marii Uniri

125 de ani de la reunirea Dobrogei cu Țara

29

Devotat și patriot până la sacrificiu

Căpitan-comandor Alexandru Dumbravă

32

SEMNAL

34

1 DECEMBRIE - ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Constanța
Monumentul Victoriei

Anul acesta sărbătorirea Zilei Naționale a căpătat accente deosebite în contextul împlinirii a 85 de ani de la Marea Unire - 1 Decembrie 1918. Amplele manifestări dedicate Zilei Naționale au culminat cu paradele militare desfășurate la Alba Iulia, București precum și în majoritatea municipiilor reședință de județ. Alături de celelalte categorii de forțe ale armatei, Forțele Navale, reprezentate prin detașamente de paradă, au impresionat asistența și s-au prezentat la înălțimea semnificației evenimentului.

Foto: Eugen Mihai

București
Arcul de Triumf

Constanța
Monumentul Independenței
de Stat a României

Foto: Petrică Mihalache

Alba Iulia

ȘTIRI DIN FLOTĂ

▼ Aflată într-o vizită de informare și documentare în zona Dobrogei, o delegație a Comandamentului 2 Operațional Buzău a poposit miercuri, 26 noiembrie, la Comandamentul Operațional Naval, unde a fost primită de șeful de stat major, comandor Dan Leahu. Vizita a avut drept scop cunoașterea reciprocă și dezvoltarea relațiilor dintre cele două instituții, avându-se în vedere chiar participarea în viitor la aplicații în comun. Au fost analizate concluziile aplicației „Bicaz 2003”, desfășurată anual de Comandamentul 2 Operațional în zona de operații de Sud-Est. (M.S.)

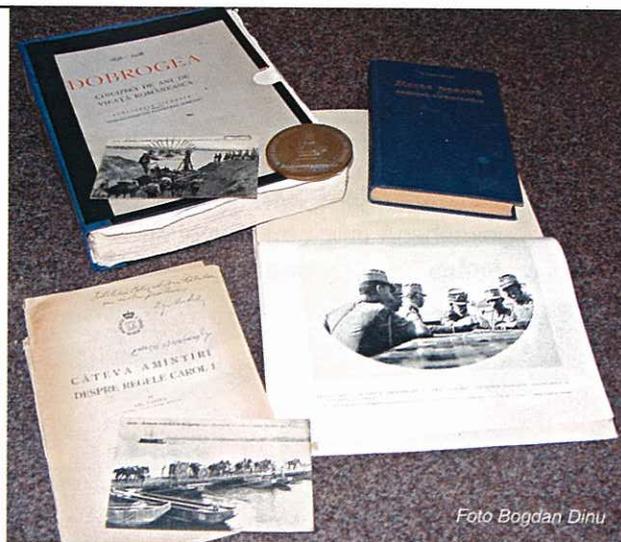

▲ În perioada 8-10 decembrie, o delegație condusă de Șeful Statului Major al Forțelor Armate ale Austriei, general Roland ERTL, a efectuat o vizită în România, la invitația omologului său, general dr. Mihail POPESCU. În circuitul acestei vizite, pe data de 9 decembrie, a fost inclus și Centrul de Scafandri. (I.B.)

► Academia Navală „Mircea cel Bătrân” a organizat o serie de activități dedicate sărbătoririi a 125 de ani de la reunirea Dobrogei cu Țara. Expoziția de carte rară și cartofilie, legată de eveniment, se înscrie ca o reușită, ce s-a bucurat de atenția studenților din instituție. (M.P.)

Sărbătorirea celor 85 de ani de la Unirea cea Mare a prilejuit organizarea unui concurs istoric cu tema „Idea de unitate la români” cu studenții anului I ai Facultății de Marină Civilă din Academia Navală „Mircea cel Bătrân”, ce s-a desfășurat în ziua de 26 noiembrie. Dintre cele patru echipaje, formate din câte trei studenți, pe locul I s-au clasat cei din compania a IV-a, Denis Pușcașu, Cristian Mihăescu și Andrei Ștefănică. Locul doi a revenit companiei a II-a. (M.P.)

◀ Muzeul Marinei Române a găzduit în ziua de 11 noiembrie 2003 vernisajul expoziției de cartofilie, filatelie, carte veche și fotografie memorialistică organizată cu prilejul sărbătoririi a 125 de ani de la revenirea Dobrogei în cadrul statal românesc. Expoziția a fost organizată în colaborare cu Asociația Filateliștilor „Tomis” și Carto-Clubul Român, filiala Constanța. (B.D.)

◀ O delegație a Comandamentului Forțelor Navale Aliate din Europa de Sud (NAVSOUTH), condusă de comandorul Sjoerd Both, a efectuat, în perioada 8-12 noiembrie, o vizită la Statul Major al Forțelor Navale. Obiectivul vizitei l-a constituit stabilirea proiectului Planului Inițial de Aderare la NATO al Forțelor Navale române de către NAVSOUTH, comandament desemnat cu pregătirea componentei navale. Pe data de 11 noiembrie delegația NATO a efectuat o vizită la Comandamentul Operațional Naval din Constanța și la navele operaționalizate și nominalizate pentru operațiuni NATO. Programul a mai inclus vizite la Academia Navală „Mircea cel Bătrân”, Școala Militară de Maiștri a Forțelor Navale „Amiral Ion Murgescu” și Centrul de Scafandri. (B.D.)

Foto Bogdan Dinu

Exercițiul simulat pe calculator VIKING 2003 s-a desfășurat, în perioada 2-12 decembrie, la sediul din Constanța al comandamentului Brigăzii din Europa de Sud-Est (SEEBRIG). A fost organizat de Suedia și SUA și a avut ca scop perfecționarea pregătirii comandanților și cadrelor de stat major pentru conducerea unei brigăzi multinaționale, a unităților subordonate și cooperarea cu organizațiile civile, în cadrul unei operațiuni de sprijin al păcii sub mandat ONU, condusă de NATO. Au fost utilizate procedurile NATO și o avansată rețea de comunicații între unități aflate în țări diferite – Suedia, ca locație principală și în Finlanda, România, Croația, Estonia, Irlanda, Uzbekistan, ca locații secundare. La exercițiul din România au participat și organizații nonguvernamentale – Crucea Roșie, World Vision, Holt International și Realitatea TV Constanța. VIKING 2003 a facilitat creșterea interoperabilității multinaționale prin asigurarea unui mediu adecvat de instrucție și a oferit tuturor participanților posibilitatea îndeplinirii propriilor obiective de pregătire. (C.S.)

◀ Militarii cu termen redus și militarii în termen care își satisfac stagiul militar în cadrul Forțelor Navale au depus, în ziua de 15 noiembrie, jurământul de credință față de Patrie. Ceremonialele s-au desfășurat atât la Mangalia, la Baza de Instrucție Navală, cât și la Constanța, la Academia Navală „Mircea cel Bătrân” și la Centrul Radioelectronic și Observare „Callatis”. (B.D.)

Foto Ion Edu Ghiesan

ȘTIRI DIN FLOTĂ

▶ La 1 noiembrie, contraamiralul **Ion Vochițu**, loctiitorul șefului Statului Major al Forțelor Navale, a fost avansat la gradul de viceamiral și, cu aceeași dată, a trecut în rezervă.

▶ Contraamiralul de flotilă dr. **Eugen Laurian** a fost numit, începând cu data de 1 decembrie, în funcția de loctiitor al șefului Statului Major al Forțelor Navale.

◀ Contraamiralul de flotilă **Victor-Aurel Blidea** a fost numit, începând cu 1 noiembrie, în funcția de comandant al Forțelor Operaționale Navale și al Comandamentului Operațional Naval.

La 25 octombrie, contraamiralul de flotilă dr. **Gheorghe Marin**, comandantul (rectorul) Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”, a fost avansat la gradul de contraamiral și, pe 1 noiembrie, a fost numit în funcția de director al Statului Major General.

▶ Contraamiralul de flotilă **Ioan Costi**, comandantul Flotei Fluviale, a fost numit, începând cu 1 noiembrie, în funcția de șef resurse la Statul Major al Forțelor Navale.

◀ Contraamiralul de flotilă **Constantin Nasuia**, loctiitorul comandantului Comandamentului Operațional Naval a trecut în rezervă pe data de 4 decembrie.

◀ Comandantul Bazei 1 Maritime, comandorul **Petrică Stoica**, a fost avansat, pe 15 noiembrie, la gradul de contraamiral de flotilă.

Foto: Ion Burghişan

Sub zodia alarmei

24 de ore din 24, 365 (sau uneori 366) de zile pe an, un echipaj și o navă de război se află în stare de alertă. Situațiile reale de intervenție se arată destul de rar, dar paza bună trece primejdia rea.

Locotenent-comandor
Ion BURGIȘAN

Pe „fâșia” de frontieră

Nava de intervenție la mare (NIM) este „vârful de lance” al Forțelor Navale, este prima reacție în caz de pericol sau în situațiile în care trebuie impusă respectarea regimului juridic al frontierei de stat a României. Atunci când toate celelalte

variante au fost epuizate și forța trebuie să facă legea, NIM și echipajul ei desfășoară această forță pe fâșia de graniță niciodată arată. De cele mai multe ori, situațiile reale au cerut intervenția împotriva capriciilor lui Apollo, Marea Neagră cu ape teritoriale sau zone economice exclusive, încă în dispută, rămânând deocamdată calmă.

Practic, pe timpul a 3 (vineri, sâmbătă și duminică) sau 4 (luni, marți, miercuri, joi) zile cât se află în serviciu de luptă, echipajul este în

întregime la bord și menține tehnica și aparatura în stare de a fi exploatate oricând. Dacă un autoturism poate pleca de pe loc în câteva secunde sau minute (deși nu este recomandat pe vreme rece), plecarea unei nave poate necesita până la două ore. Prea mult pentru situații de urgență! De aceea, NIM elimină o parte din acești timpi prin prezența permanentă la bord a echipajului și, mai mult, prin rotația echipajului jumătate din timp la posturi și cealaltă jumătate în repaus.

Aspirant Daniel Gheorma
la primul serviciu de NIM

Albul sacrifică regina

La orice navă militară din lume, spațiile de locuit sunt drămuite. La noi, cabinele și cazărmile sunt zgârcite, dar parcă fiecare are sufletul ei pentru că aici, la bord, marinarii își petrec o mare parte a timpului. Bunăoară, într-o lună, 3-4 zile poți fi în serviciu de luptă, 4-5 zile, sau chiar mai mult, în misiune pe mare conform planului de pregătire pentru luptă, mai adăugăm 2-3 zile de serviciu la navă și ne vom apropia lejer de o jumătate de lună. O parte din ce a mai rămas este viață de zi cu zi, adică 8 ore de serviciu. Restul, puținul rest, acasă. La familiile care, dacă nu au înțeles esența meseriei de marinar militar, se simt sacrificate. În schimb, pentru cadrele militare, timpul dedicat serviciului de NIM este, de cele mai

„Infernul” de sub punte:
sala mașinilor

Micile lucrări de întreținere își păstrează cursul normal.
În plină activitate, soldatul Cristian Dejmereanu.

multe ori, binevenit. Cu tot echipajul la bord se pot face mici lucrări de întreținere (fără a afecta starea de operativitate) care s-ar fi fragmentat altfel și și-ar fi pierdut din eficiență lăsând urme pe aspectul marinăresc de ansamblu al vaporului. În rest, ar mai fi timp de un hobby, dar nu este spațiu, așa că puținul timp liber se transformă, de cele mai multe ori, în odihnă.

În perioada petrecută la navă marinarul își sacrifică liniștea. Nu-i ușor să trăiești cu senzația că, în orice secundă, din zi și din noapte, poate suna alarma... Își sacrifică intimitatea. Într-un spațiu strâmt, 12 oameni trebuie să se odihnească, să comunice, să se relaxeze, SĂ EXISTE astfel încât fizic și psihic să fie gata de luptă permanent.

Și, conștient sau voit inconștient, își sacrifică viața de dincolo de uniformă. Prieteni, familie, pasiuni, trec, fără să își dea seama, pe planul secund al existenței. Cu toate acestea, mai există oameni care și-au dedicat viața întreagă navelor militare.

Ora de masă
în careul ofițerilor

**Ultimul divizion de vedete torpiloare din Forțele Navale
a fost desființat**

SFÂRȘIT DE CAPITOL PENTRU VEDETELE TORPILOARE

Rânduri pe marginea unui siaj nescris

26 noiembrie 2003, Portul Militar Mangalia. Ultimul raport al ultimului comandant al Divizionului 126 Vedete Rapide, comandor Petrache Manolache, dat șefului de stat major al Comandamentului Operațional Naval, comandor Dan Leahu, la desființarea unității.

Un capitol s-a închis, o altă pagină a fost întoarsă în istoria Marinei Române. Arma care a consacrat marina noastră de război și a făcut-o cunoscută Europei – torpila – a dispărut, ca unități de sine stătătoare din structura Forțelor Navale. Evoluția rapidă a tehnologiilor și armelor sofisticate fac ca multe din navele noastre să devină, mai repede decât credem sau am vrea să credem, anacronice. De la începutul lunii decembrie, Divizionul 126 Vedete Rapide, singura unitate de vedete torpiloare rămasă, s-a desființat. Din vechea unitate rămân două secții în componerea Divizionului 50 Corvete (fostul Divizion de Nave de Patrulare, redenumit astfel cu această ocazie).

O istorie glorioasă, care pentru Marina Română începe cu șalupa RÂNDUNICA, aproape se încheie acum, cu vedetele torpiloare cu patru tuburi ale clasei *Epitrop*. Acestea sunt navele pe care timpul prezent le-a condamnat. Rămâne însă ceea ce ne-a plăcut să denumim, atunci când scriam despre ei – și am făcut-o des –, „spiritul vedetiștilor“. Curaj, îndrăzneală, perseverență – acestea ar fi atributele armeei. S-a dovedit a fi o școală a vieții pentru mulți dintre ofițerii și maiștrii Forțelor Navale. Unii au venit pentru un an-doi, dar au trecut în rezervă de aici. Pentru Divizionul 126 Vedete Rapide (chiar și numele, schimbat, din ultimii ani, acoperirea o anume realitate, comasarea celor două tipuri de vedete torpiloare rămase) anul 2003, când a aniversat 20 de ani

de la înființare, a coincis cu anul desființării. O desființare previzibilă, cunoscută de ceva vreme, programată și poate de aceea suportabilă pentru oamenii de aici. Fără îndoială, dureroasă și tristă. Cu atât mai frustrantă cu cât e foarte greu să identifiți, să cuantificați sau să atribuiți cuiva această desființare. Reforma? Reprezintă doar cadrul și nu motivul. Evoluția modului de ducere a războiului naval, evoluția tehnicii, anacronismul unor nave care au făcut istorie, dar nu se mai regăseau în prezent? Fără îndoială, chiar dacă oamenii rămân în continuare atașați de navele lor pe care le-am putea numi, datorită vitezei lor (și nu ar fi chiar o metaforă) „zburătoare“ pe ape. Pentru divizioanele 81 și 93 Vedete Torpiloare istoria s-a oprit deja pe data de 1 aprilie 2001. Nu a fost o păcăleală și nimeni nu a râs. De Ziua Națională a României ultimul divizion de vedete torpiloare a intrat în istorie și a închis perfect cercul unui mit din marina noastră: acela al vedetiștilor.

Pentru Forțele Navale Române

„NAVSOUTH dorește să fie un furnizor de soluții și experiență“

interviu cu viceamiralul Ferdinando Sanfelice di Monteforte, comandantul Comandamentului Forțelor Navale Aliate din Europa de Sud

Bogdan DINU

Viceamiralul Ferdinando Sanfelice di Monteforte, comandantul Comandamentului Forțelor Navale Aliate din Europa de Sud (COMNAVSOUTH) a efectuat o vizită în România în perioada 25-27 noiembrie. NAVSOUTH este unul din cele șase comandamente principale subordonate Comandamentului Forțelor Aliate din Europa de Sud (AFSOUTH), cu sediul la Napoli, în Italia, și reprezintă, alături de Comandamentul Forțelor Navale Aliate de Lovire și Sprijin din Europa de Sud (STRIKFORSOUTH),

componenta navală a acestuia. În data de 26 noiembrie viceamiralul Ferdinando Sanfelice di Monteforte s-a aflat la Constanța, unde a fost primit de contraamiralul de flotilă Victor-Aurel Blidea, comandantul Forțelor Operaționale Navale și al Comandamentului Operațional Naval. Au avut loc convorbiri la sediul CON și au fost vizitate Centrul de Scafandri și Academia Navală „Mircea cel Bătrân”. Programul vizitei a mai inclus primiri oficiale la sediul Statului Major al Forțelor Navale din București și la șeful Statului Major General. Din delegația NATO au mai făcut parte căpitan-comandorul Uwe Hovorka, șeful Secției Cooperare Militară din NAVSOUTH (aflat pentru a treia oară anul acesta în România), și locotenent-comandorul G.Sessa. La încheierea convorbirilor de la Comandamentul Operațional Naval, viceamiralul Ferdinando Sanfelice di Monteforte, aflat la comanda NAVSOUTH din anul 2002, a avut amabilitatea să ne acorde un scurt interviu.

Care este scopul vizitei dumneavoastră în România?

În principal, mă aflu aici, la Constanța, pentru a vedea stadiul la care s-a ajuns în discuțiile pe care subordonații mei din NAVSOUTH le-au avut cu omologii lor de la Comandamentul Operațional Naval. Procesul integrării României în structurile NATO, și în special în cele navale, este unul deosebit de important pentru NATO, în întregul său, deoarece Forțele Navale Române au o lungă tradiție în colaborarea cu forțele navale ale Alianței, atât în Marea Neagră cât și în Marea Mediterană. Acesta este motivul pentru care mă aflu acum aici, unde am avut o discuție interesantă cu domnul contraamiral de flotilă Victor-Aurel Blidea și colaboratorii domniei sale, pentru a constata ce s-a făcut până acum, unde ne aflăm și ce urmează să facem în continuare. În acest context rolul NAVSOUTH este acela de a furniza soluții. Noi nu spunem nimănui cum să-și facă treaba. Încercăm doar să arătăm cum se poate consolida procesul integrării și direcția spre care NATO evoluează, dar este dreptul fiecărei țări suverane de a decide cum și cât de mult se implică în acest proces colectiv. Această abordare este utilă, deoarece permite fiecărei națiuni să obțină beneficiile proporțional cu contribuția adusă.

Care sunt modalitățile concrete prin care NAVSOUTH poate ajuta Forțele Navale române în

acest proces complex al integrării?

NAVSOUTH organizează aplicații și exerciții, punem la dispoziție specialiști constituiți în mai multe echipe de pregătire care pot ajuta în acest proces de integrare și, desigur, canalizăm eforturile și apelăm la celelalte state ale Alianței pentru a ajuta România în general și Forțele Navale Române în special. Comandamentul Forțelor Navale Aliate din Europa de Sud nu dispune, singur, de resursele necesare. Acesta este motivul pentru care m-am referit la NAVSOUTH în sensul unui furnizor de soluții. Desigur, avem o experiență considerabilă în conducerea operațiilor, experiență deja consolidată. Punem această experiență la dispoziția Forțelor Navale Române, în beneficiul ambelor părți, astfel încât România să fie integrată cât mai repede în structurile Alianței. ■

Se spunea în anii trecuți, cu o oarecare doză de amărăciune și chiar cu unele argumente, că „lumea își aduce aminte de armată numai când sunt cutremure sau inundații”.

Judecând după reacțiile vizibile, în special în mass-media, și extrapolând, putem spune acum că ne aducem aminte de psihologii militari numai când se produc sinucideri, dezertări sau alte evenimente tragice în armată.

„...Cine i-a dat, dom'le, voie să între în gardă?”, „...ce face psihologul de la CMJ?”, „...de ce nu i-a citit nimeni scrisorile sau jurnalul cu inscripții satanice?” – sunt exemple de întrebări cu care sunt „fintuiți” sistematic comandantii și purtătorii de cuvânt atunci când tragediile se produc.

Am abordat subiectul cu sursa cea mai autorizată din Ministerul Apărării Naționale – șeful Secției de Psihologie din Statul Major General – și vom încerca să conturăm posibile răspunsuri.

Nu „trageți” în PSIHOLOGI!

Cadrul legal...

...în care își desfășoară activitatea psihologii, civili sau militari, este încă departe de a fi definitivat. Este conturat, în mare măsură, de legislația europeană și internațională ratificată și de România. În continuare se simte acut nevoia unei legi a profesiei de psiholog, în consens cu această legislație, dar adaptată cerințelor concrete ale societății și specificului național.

La nivelul Ministerului Apărării Naționale, această penurie legislativă a fost atenuată prin apariția, în anul 2002, a **Concepției privind activitatea de selecție, cunoaștere și asistență psihologică în Armata României**. Alături de celelalte ordine și instrucțiuni existente deja, documentul oferă răspunsuri și conturează soluții pentru numeroasele probleme specifice.

Pornind de la scopul fundamental al activității de selecție, cunoaștere și asistență psihologică în armată – *asigurarea unei resurse umane corespunzătoare obiectivelor, misiunilor, sarcinilor și cerințelor muncii în mediul militar* – sunt precizate obiectivele generale: selecția, cunoașterea și monitorizarea resursei umane; asigurarea asistenței psihologice pe timp de pace, în situații de criză și război; analiza relațiilor de muncă și a celor interpersonale în subunitatea militară (organizația militară); cercetarea solicitărilor psihofizice ale câmpului de luptă modern; cercetarea, experimentarea și validarea de metodologii.

Principiile care stau la baza acestor activități și codul deontologic al psihologului din armată prefațează atribuțiile explicite ale tuturor structurilor din Armata României care au rol în selecția, cunoașterea și asistența psihologică precum și diagramele lor de relații.

Secția de Psihologie...

...este structura expert a Statului Major General, subordonată șefului Direcției Organizare, Personal și Mobilizare, care se ocupă de pregătirea (adaptarea, etalonarea) și elaborarea instrumentelor psihologice pentru selecția, cunoașterea, asistența și terapia psihologică a resursei umane necesare Armatei României precum și de conducerea metodologică unitară a structurilor subordonate profesional.

Ființează, încă din 1974, în diverse forme organizatorice și subordonată unor diferite structuri centrale, ca reacție de adaptare a organizației militare la condițiile în care în România, în societatea civilă, nu a existat, nu există și nici nu se prevede o perspectivă imediată de a se înființa o instituție (de stat, privată, de învățământ sau de cercetare) care să elaboreze instrumente psihologice (probe, teste, chestionare, aparatură etc.)

Căpitan-comandorul dr. **Constantin-Edmond Cracsner**, șeful secției, este un ofițer de marină care a reușit, cu forța experienței profesionale, a tenacității și rigorii intelectuale – calități pe care le-am remarcat încă de pe vremea când am avut șansa să lucrăm împreună, la Liceul Militar de Marină – să alinieze activitatea psihologilor militari standardelor momentului, astfel încât obiectivele activității de selecție, cunoaștere și asistență psihologică în armată să fie îndeplinite cu eficiența așteptată.

Elaborarea, validarea și perfecționarea metodologiilor de examinare, selecție, cunoaștere, expertiză, consiliere și asistență psihologică precum și coordonarea activității specifice din toate unitățile militare

Căpitan-comandor
dr. **Constantin-Edmond**
CRACSNER

S-a născut la 19 iunie 1958 în Craiova.

Studii: Liceul Militar „Dimitrie Cantemir” din Breaza (1977); Facultatea de Psihologie-Sociologie a Universității „Spiru Haret” din București (1996); Licențiat în psihologie și sociologie al Universității București (1997); Doctor în psihologie al Universității București (2002).

Din 1995 lucrează în structuri de psihologie militară, iar din martie 2002 este șeful Secției Psihologie din Statul Major General. Este cadru didactic asociat la Universitatea Națională de Apărare, Academia Tehnică Militară și la Facultatea Militară de Educație Fizică și Sport. Este membru în Consiliul Director al Asociației Psihologilor din România. Autor al lucrării „Elemente de psihologie militară”, apărută anul acesta la editura Academiei de Înalte Studii Militare. A publicat peste 30 de articole, studii și lucrări de cercetare în domeniul psihologiei și psihosociologiei militare.

sunt atribuțiile de bază pe care toți specialiștii secției înțeleg să și le asume cu profesionalism și răspundere.

Și pentru că misiunile armatei trebuie îndeplinite într-o dinamică diferită de cea în care funcționează acum Legislativul „Secția de Psihologie încearcă, la nivelul Statului Major General, să impună o unitate metodologică și concepte care să pună în valoare profesia ca atare și tot ceea ce implică aceasta. Facem eforturi să devenim unitari în diversitate, într-un astfel de sistem. Problemele de ordin legislativ își pun însă amprenta și va veni o vreme când psihologul va fi în centrul atenției, nu numai sub aspect profesional, ci și în domeniul social și al legalității. Există la ora actuală psihologi care sunt chemați în justiție, în diverse cauze de dezertări, de sinucideri, de împușcări sau chiar de angajări, să dea socoteală pentru deciziile lor. De aceea se simte nevoia statuării legale a profesiei de psiholog”.

Responsabilitatea...

...evenimentelor deosebite produse din vina militarilor este expedită, aproape de fiecare dată, în contul psihologilor militari. Al celor de la Centrele Militare Județene sau din unități. Crainicii jurnalelor de știri întreabă retoric și apăsător, cu intonații stridente „ce face armata?” și pronunță des cuvântul *psiholog* în compania

imaginilor cu victime împușcate sau rude devastate de durere. Efectul la *rating* este maxim însă este departe de o analiză lucidă, argumentată, care să poată duce și la soluții concrete.

„Invocarea selecției psihologice drept cauza exclusivă a evenimentelor deosebite produse de militari, este o soluție facilă, neprofesionistă, de abordare a anchetelor. Cunoașterea nu se încheie cu selecția psihologică. La încorporare se face o evaluare a potențialului de adaptare prin prisma solicitărilor normale ale mediului militar și sunt identificați cei care prezintă stridențe din acest punct de vedere. Psihologul nu poate însă să anticipeze caracteristicile anormale care sunt create, din păcate, în unele unități militare. Astfel, toți cei care intră în contact cu militarul respectiv sunt responsabili, în proporții variabile”.

Civili sau militari...

...este o dilemă valabilă și pentru acest segment de activitate, în special atunci când se aduc în discuție capacitățile empatice ale psihologului (posibilitatea de transpunere eficientă în „pielea subiectului”).

„Sunt adeptul principiului care spune că armata trebuie să-și selecționeze resursa umană din viața civilă, dar, în același timp, armata se face cu militari. Consider că trebuie să lucrăm, în anumite domenii sau sectoare ale armatei, cu psihologi militari și nu cu salariați civili, angajați pe funcție de psiholog. Sunt structuri care trebuie coordonate de psihologi militari. Mă gândesc aici la structurile militare. Probabil că în domeniul selecției, al cunoașterii și al asistenței nu este neapărată nevoie de psihologi militari. Dar în multe alte domenii este nevoie de ei. Este mai bine să ai cunoștințe solide din domeniul militar pentru a acționa mai bine în câmpul psihologiei militare aplicate. Psihologii civili care ajung în mediul militar ar trebui instruiți în domeniul psihologiei militare, să capete un minim de cunoștințe militare. Nu pot să iau un tânăr care a terminat astăzi facultatea și să spun că, de mâine, el este un specialist în psihologie militară. Armata spaniolă, de pilda, are 12 psihologi civili și 168 militari. Din

păcate, la noi, psihologii militari reprezintă abia 10%”.

Este foarte clar că în această privință intervin în mod hotărâtor și argumentele referitoare la eforturile financiare. Sensul în care se desfășoară restructurarea armatei este puțin probabil că va conduce la o eventuală înlocuire a funcțiilor civile de

psihologi cu funcții militare, astfel încât trebuie căutate soluții care să se adapteze condițiilor concrete.

„Sectia de Psihologie, în momentul de față, prin demersurile făcute, a obținut transformarea unui curs general de acțiuni psihologice, la Universitatea Națională de Apărare, într-un curs de perfecționare postuniversitară pentru salariații civili/psihologi. O primă serie a absolvit deja și vom încerca să-l permanentizăm”.

Credibilitatea și eficiența...

... psihologilor militari, în mod evident, nu pot fi impuse prin nici o lege sau dispoziție ci se constituie în efecte ale competenței și profesionalismului fiecărui militar sau civil investit cu această funcție.

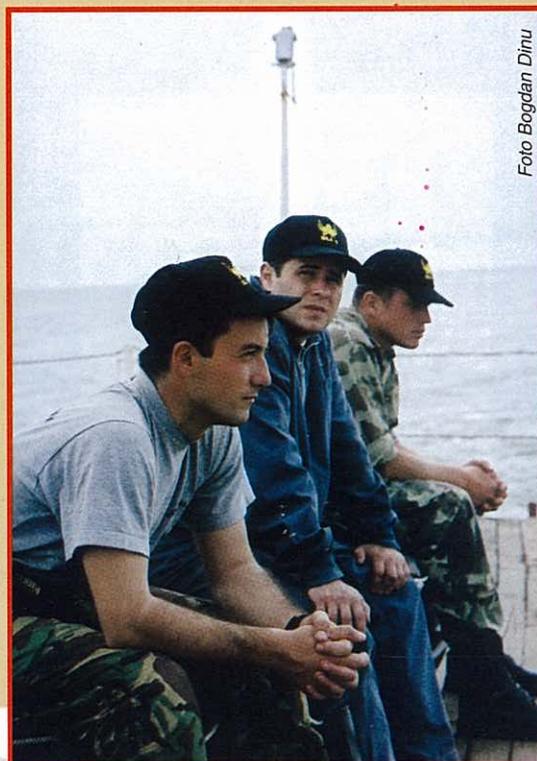

Foto Bogdan Dinu

Foto Bogdan Dinu

„Degeaba îi transmit comandantului, printr-o dispoziție, că psihologul îi este consilier și subordonat, dacă maniera informală nu funcționează. Trebuie să te faci util și eficient, trebuie să te pui în valoare. Este foarte important să-ți justifici poziția într-o unitate prin profesionalism, prin competență, prin rezultatele obținute”.

Având ca bază documentele-cadru valabile în Ministerul Apărării Naționale, Statul Major al Forțelor Navale a emis un set de precizări privind activitatea de selecție, cunoaștere și asistență psihologică în Forțele Navale. Sunt detaliate aici elementele care particularizează munca psihologilor angajați în unitățile de marină precum și arondarea teritorială a acestora, astfel încât responsabilitățile să fie explicite.

Cabinetul de psihologie al Centrului de Medicină Navală este specializat în elaborarea și aplicarea

metodologiilor de selecție și avizare de specialitate a personalului ambarcat sau care execută activități de scufundare. Marile unități din Forțele Navale și instituțiile de învățământ militar au psihologi angajați care s-au implicat cu seriozitate în aplicarea atribuțiilor specifice. Este cu atât mai util acest fapt cu cât implicarea în programul unităților înseamnă inclusiv ambarcarea pe timpul ieșirilor/aplicațiilor desfășurate pe mare sau pe fluviu.

Reținem din discuția cu șeful Secției de Psihologie din Statul Major General că activitatea în acest domeniu începe să intre pe făgașul cel bun, iar rezultatele nu vor întârzia să apară. De asemenea, să reținem că psihologul nu poate fi scos în față, singur, de fiecare dată când o tragedie, inevitabil, se produce. Situațiile trebuie analizate cu discernământ, iar concluziile trebuie transpuse în măsuri eficiente.

Marina Română

Fregata „MĂRĂȘEȘTI“ (111)

	Ianuarie	Februarie	Martie
L	5 12 19 26	2 9 16 23	1 8 15 22 29
M	6 13 20 27	3 10 17 24	2 9 16 23 30
M	7 14 21 28	4 11 18 25	3 10 17 24 31
J	1 8 15 22 29	5 12 19 26	4 11 18 25
V	2 9 16 23 30	6 13 20 27	5 12 19 26
S	3 10 17 24 31	7 14 21 28	6 13 20 27
D	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21 28

	Aprilie	Mai	Iunie
L	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
M	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
M	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
J	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
V	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
S	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
D	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27

La mulți ani!

2004

	Iulie					August					Septembrie				
L	5	12	19	26		2	9	16	23	30		6	13	20	27
M	6	13	20	27		3	10	17	24	31		7	14	21	28
M	7	14	21	28		4	11	18	25		1	8	15	22	29
J	1	8	15	22	29	5	12	19	26		2	9	16	23	30
V	2	9	16	23	30	6	13	20	27		3	10	17	24	
S	3	10	17	24	31	7	14	21	28		4	11	18	25	
D	4	11	18	25		1	8	15	22	29	5	12	19	26	

	Octombrie					Noiembrie					Decembrie				
L	4	11	18	25		1	8	15	22	29		6	13	20	27
M	5	12	19	26		2	9	16	23	30		7	14	21	28
M	6	13	20	27		3	10	17	24		1	8	15	22	29
J	7	14	21	28		4	11	18	25		2	9	16	23	30
V	1	8	15	22	29	5	12	19	26		3	10	17	24	31
S	2	9	16	23	30	6	13	20	27		4	11	18	25	
D	3	10	17	24	31	7	14	21	28		5	12	19	26	

Fregatele Tip 22 preiau Tradiția distrugătoarelor

Căpitan-comandor **Marian MOȘNEAGU**

Muzeul Marinei Române

De-a lungul existenței sale, în Marina Militară Română au activat mai multe nave construite în Anglia. Dintre acestea, cele mai cunoscute au fost bricul „MIRCEA”, șalupele canoniere „RAHOVA”, „OPANEZ” și „SMÂRDAN” și șalupele de poliție fluvială „PANDURUL”, „POTERAȘUL”, „SENTINELA”, „VEGHIATORUL” și „GRĂNICERUL”, construite în anul 1882 de firma engleză „Thames Iron Works” din Londra, torpiloarele „ȘOIMUL” și „VULTURUL”, construite în același an în Șantierul „Thornycroft”, crucișătorul „ELISABETA”, construit în 1887 de firma engleză „Armstrong” din New Castle, canonierele „OLTUL”, „SIRETUL” și „BISTRIȚA”, construite în anul 1888 la Șantierul „Thames Iron Works”, cele opt vedete fluviale

de siguranță finalizate în 1907 de același șantier și vedetele torpiloare tip „Vosper” „VIJELIA”, „VIFORUL” și „VISCOLUL”, construite în anul 1940 de Șantierele Navale din Southampton.

Anul acesta, România a achiziționat din Marea Britanie două fregate Tip 22 - HMS „COVENTRY” și HMS „LONDON”, care au primit numele fostelor distrugătoare tip R - „REGELE FERDINAND” și „REGINA MARIA”. Acestea se vor alătura fregatei „MĂRĂȘEȘTI”, una în decembrie 2004 și cealaltă în iunie 2005, când se va încheia procesul de modernizare efectuat de specialiștii români în colaborare cu firma engleză BAE Systems.

Tip „R”

Insigna interbelică a echipajelor de pe distrugătoare

*„Noi, Carol al II-lea, prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al României, în a douăzecișișaptea zi a lunii mai și a anului mântuirii 1931 și întâiul an al Domniei Mele s-a desăvârșit în portul Constanța binecuvântarea a două nave de război (distrugătoare), pe care le-am botezat Eu însumi dându-le numele: „REGELE FERDINAND” pentru a aminti de Regele făuritor al României Mari și a-l da de pildă generațiunilor de marinari, pentru caracterul său și devotamentul nemărginit către țară
„REGINA MARIA” pentru a simboliza iubirea unei mândre fiice de marinar pentru marină și dorința pe care Regina Maria a arătat ca navele noastre să folosească cât mai intensiv căile noastre maritime, stând cu mândrie alături de navele țărilor civilizate. Încredințez aceste două nave marinarilor Mei, pentru a veghea și păzi hotarele maritime ale țării, brăzdând mările pentru a purta pavilionul românesc în țările cele mai îndepărtate”.*

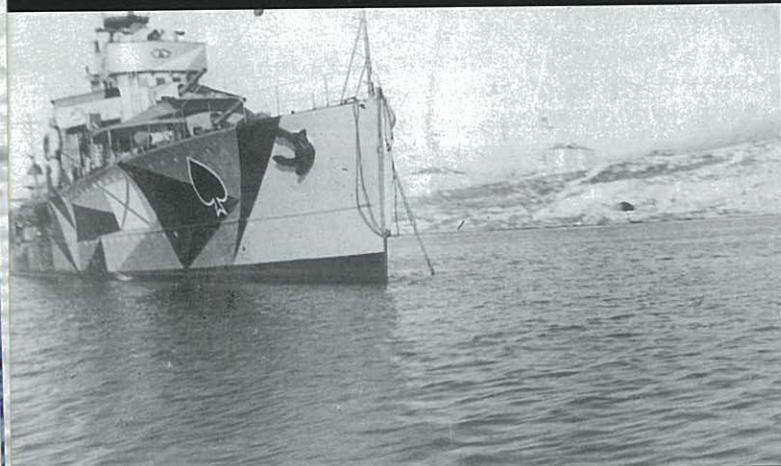
Faimoasele distrugătoare românești tip R - „REGELE FERDINAND” și „REGINA MARIA” - au fost construite în Șantierul Naval „C.T.T. Patisson”, transformate ulterior în „Officine Macaniche e Cantieri Navali Napolitani” din Napoli și au fost lansate la apă la 1 decembrie 1928. Sosite în portul Constanța la 7 septembrie 1930, cele două distrugătoare au fost botezate la 27 mai 1931, în cadrul unor festivități la care

au fost prezenți Regele Carol al II-lea, Marele Voievod Mihai, A.S.R. Principele Nicolae, Nicolae Iorga, președintele Consiliului de Miniștri, generalul Ștefănescu-Amza, ministrul Armatei, și D. Ghica, ministrul de Externe. După cuvântările P.S.S. Episcopului Gherontie și viceamiralului Vasile Scodrea, comandantul Marinei Regale, M.S. Regele Carol al II-lea a semnat actele de botez ale celor două distrugătoare.

Echipajul distrugătorului REGINA MARIA (1939)

Foto: Colekția Muzeului Marinei Române

Caracteristici:

- Deplasament - 2.000 tone
- Lungimea maximă - 102 metri
- Lățime - 9,4 metri
- Pescaj - 4 metri
- Viteză - 37 Nd
- Puterea efectivă totală a mașinilor - 52.000 CP
- Raza de acțiune cu viteza de 15 Nd - 3.000 Mm
- Armament:**
- 5 tunuri de 120 mm Bofors
- 1 tun A.A. de 76,2 mm Bofors
- 4 tunuri mitralieră A.A. de 40 mm
- 2 grupuri trinate de tuburi lanstorpilor de 533 mm
- instalație dublă în ambele borduri la pupa pentru lansat mine
- instalație pentru aruncat bombe antisubmarin la pupa

În anul 1930, din cele 4 distrugătoare Tip R și M s-a constituit Escadrila de Distrugătoare, cea mai importantă unitate a Diviziei de Mare.

În luna iulie 1931, cele două distrugătoare au fost dotate cu busole giroscopice, iar în anul 1932 au experimentat obuze luminoase Bofors în cadrul unor ședințe de tir pe timp de noapte. În anul 1935 au fost dotate cu tunuri A.A. de 37 mm, tunuri navale germane tip Rheinmetall și mitraliere franceze calibru 13,2 mm tip Hotchkiss. Astfel, în martie 1935 distrugătorul „REGELE FERDINAND” a executat, pentru prima oară în Marina Română, o tragere A.A. cu tunul de 76 mm asupra unei manșe remorcate de un avion, la înălțimea de 1.500-2.000 metri și la o distanță de tir de până la 4.000 metri. Înzestrarea distrugătoarelor cu instalații de tragere centralizată a creat în Marina Regală o școală de *directori de tir*.

În perioada 23 aprilie - 15 iunie 1937, echipajul distrugătorului „REGINA MARIA”, comandat de căpitan-comandorul August Roman, a executat un voiaj la Portsmouth, unde a participat la festivitățile ocazionate de încoronarea Regelui George al VI-lea al Marii Britanii. Nava a evoluat în cadrul paradei navale alături de alte 17 nave străine și 145 de nave engleze. Pe timpul marșului, nava a parcurs 6.500 Mm, efectuând escale în Malta, Lisabona, Le Havre, Gibraltar și Alger.

În zilele de 4-6 ianuarie 1938, în timp ce se îndrepta spre Pireu pentru a participa la serbările prilejuite de oficierea căsătoriei prințului moștenitor al Greciei, nava, aflată sub comanda căpitan-comandorului Alexandru Stoianovici, cu Marele Voievod Mihai la bord, a înfruntat o furtună violentă care i-a provocat grave avarii, silindu-l să se înapoieze la Constanța.

În preajma celui de-al doilea război mondial, navele au fost modernizate în Șantierul Naval Galați, fiind dotate cu tunuri A.A. germane de 37 mm tip SKC, model 1936. În primele zile ale celui de-al doilea război mondial, locotenentul Emil Gr. Apostolescu, comandantul bateriei A.A. de pe distrugătorul „REGINA MARIA”, împreună cu maștrii militari Ioan Petrișor și Marin Badea, au dat o replică eficace bombardierelor sovietice, doborând trei avioane inamice. La 20 mai 1941, distrugătorul „REGINA MARIA” s-a deplasat la Constanța, unde, alături de puitorul de mine „AMIRAL MURGESCU” și canoniera „STIHI”, a participat, la 26 iunie, la lupta navală din zona Tuzla. Confruntarea s-a soldat cu scufundarea crucișătorului „MOSCOVA” și avarierea lui „HARKOV”.

La 1 decembrie 1941, distrugătorul „REGINA MARIA” a lovit un submarin inamic în zona Șabla, iar la 17 decembrie, distrugătorul „REGELE FERDINAND” a scufundat un submarin în zona Bugaz.

Camuflate după modelul Kriegsmarine, distrugătoarele purtau ca semn de recunoaștere un dreptunghi alb cu crucea Sfântului Andrei, de culoare roșie, iar în borduri aveau inscripționat *asul de treflă* la distrugătorul „REGELE FERDINAND”, respectiv *asul de pică* la „REGINA MARIA”, ambele de culoare neagră, conturate cu alb.

La 28 iulie 1942, comandorul Horia Macellariu, comandantul Escadrilei de Distrugătoare, a fost decorat de către Comandamentul Naval german, reprezentat prin amiralul Wurmbach, cu „Crucea de Fier” clasa a II-a.

Prin Î.D.R. nr. 2253 din 13 august 1943 a fost conferit Ordinul „Steaua României” cu spade în gradul de Ofițer, cu panglică de „Virtute Militară”, pavilionului distrugătorului N.M.S. „REGINA MARIA” „*pentru bravura și spiritul de sacrificiu de care a dat dovadă comandantul, ofițerii, maștrii și echipajul în executarea a 31 de operațiuni de război pe întinsul Mării Negre, protejând transporturile armatelor de uscat și Marinelor Aliate,*

precum și operațiunilor de minare împotriva inamicului, parcurgând 8.920 mile în ape minate fără paravan sau dragaj, sub amenințarea continuă a submarinelor și aviației inamice.

A colaborat la scufundarea distrugătorului „MOSCOVA”.

A grenadat submarinele inamice întâlnite, silindu-le să nu activeze, scufundând unul și a respins atacurile aviației inamicului, atât în largul mării cât și în portul Constanța, doborând un avion.”

Cu aceeași distincție a fost decorat pavilionul distrugătorului N.M.S. „REGELE FERDINAND”, care a executat 24 de operațiuni de război în largul Mării Negre, „*parcurgând 6.925 mile în ape minate fără paravan sau dragaj, sub amenințarea continuă a submarinelor și a aviației inamice.*

Escadrila de Distrugătoare și-a adus o contribuție decisivă în cadrul acțiunilor de evacuare a forțelor române din Crimeea în aprilie-mai 1944, prin misiuni de convoiere și de transport. În perioada 9-13 mai 1944, N.M.S.

Echipajul distrugătorului REGELE FERDINAND (1939)

„REGELE FERDINAND” a înregistrat 12 morți (10 marinari, un elev al Școlii Navale și un elev al Școlii de Submaștri) și 28 răniți (2 ofițeri și 26 marinari).

În urma ultimatumului amiralului Oktiabrski, comandantul Forțelor Navale Sovietice din Marea Neagră, din 29 august 1944, pe 5 septembrie distrugătoarele au fost dezarmate, iar echipajele arestate. Refuzând să abandoneze navele, căpitan-comandorul Alexandru Dumbravă, comandantul Escadrilei de Distrugătoare, s-a sinucis. Pe 12 octombrie 1944 navele au părăsit portul Constanța, fiind incluse în flota sovietică. Cele două distrugătoare tip R au fost restituite, împreună cu submarinul „RECHINUL”, în cadrul unei ceremonii organizate la Galați, la 23 iunie 1951. Un an mai târziu navele au intrat în compunerea Divizionului 418 Distrugătoare Constanța, subordonat Comandamentului Marinei Militare, compus din comanda divizionului și cele patru distrugătoare.

La bordul navelor retrocedate sovieticii instalaseră stații de radiolocație, radiogoniometrie și radioghidaj, stații radio de emisie-recepție și alte aparate și instalații de siguranță (motopompe de incendiu, costume de scufundare, uzină electrică deasupra liniei de plutire etc.) care le-au sporit capacitatea combativă. Până la sfârșitul carierei lor, distrugătoarele au purtat inițial numerele tactice D 21 - „REGELE FERDINAND”, respectiv D 22 - „REGINA MARIA”, iar din anul 1956 - D 1 și D 2.

Navele au fost armate până în aprilie 1961, când au fost scoase din serviciu și tăiate.

O nouă tehnică de relații cu presa

JURNALIȘTII ÎNCORPORAȚI (embedded journalists)

Locotenent-colonel dr. Ioan DEAC

Universitatea Națională de Apărare

Pe timpul conflictului din Irak–2003, Comandamentul Forțelor Aliate a recurs la o nouă tehnică de relații cu presa: *embedded journalists*. Aceasta a presupus ca unii jurnaliști, care au dorit să facă acoperirea mediatică a conflictului, să primească mai mult decât acreditarea de presă, fiind „încorporați” în subunitățile și unitățile pe lângă care au fost repartizați și însoțindu-le pe acestea pe tot parcursul operației militare, în toate împrejurările și în orice moment din zi sau din noapte. Tehnica a reprezentat o noutate absolută atât pentru jurnaliști, cât și pentru militarii trupelor aliate.

Statutul jurnaliștilor încorporați

Doctrina de relații publice în operații întrunite a Departamentului Apărării al SUA (Joint Pub 3-61) nu prevede în mod explicit această modalitate de asigurare a acoperirii mediatică de către jurnaliștii acreditați pe lângă forțele întrunite aflate în operații. Ceea ce nu înseamnă însă că tehnica nu are întemeiere în concepția doctrinară a operațiilor de relații publice din armata americană. Joint Pub 3-61 se referă în mod foarte explicit la posibilitatea constituirii pe lângă Comandamentele Forțelor Întrunite a unor Grupări de media (Media pools) care sunt acreditate să facă acoperirea mediatică a operațiilor. Potrivit doctrinei, Gruparea de media nu este tehnica de bază a informării publice pe care o fac forțele armate, principiul dominant fiind cel al liberului acces la culegerea de informații și al difuzării libere a acestora. Totuși, Gruparea de media poate reprezenta o metodă de asigurare a dreptului la informare în perioada inițială a conflictului și pe parcursul acestuia, atunci când acțiunile sau evenimentele despre care presa de informare (news-media) dorește să relateze se petrec într-o zonă greu accesibilă sau periculoasă. Prin urmare, tehnica de încorporare a jurnaliștilor în unitățile și subunitățile luptătoare, pe care le urmează peste tot pe timpul operației militare, poate fi considerată o consecință a interpretării nerestricțive a prevederilor doctrinei cu referire la media pools (cap. II, 6; cap. III, 2), o permanentizare a acestei modalități non-standard de informare a presei. Trebuie specificat faptul că principiul după care s-a constituit gruparea jurnaliștilor încorporați a fost interpretat la rândul lui restrictiv, deoarece nu toți jurnaliștii care au primit acreditare au fost și încorporați. Accesul în media pools este condiționat de apartenența la o instituție de presă cu audiență reprezentativă. În cazul de față, doar jurnaliști americani și englezi au fost încorporați în unitățile și subunitățile luptătoare.

O altă problemă care trebuie lămurită cu privire la statutul acestor jurnaliști se referă la asigurarea cazării, hrănirii, transportului și securității acestor jurnaliști. Cineva se poate întreba, pe bună dreptate, gândindu-se la faptul că jurnaliștii nu sunt militari și că au și ei nevoie de asigurarea resurselor de subzistență, cine și de ce le asigură aceste nevoi? Cazarea, echiparea, hrănirea, transportul, serviciile medicale, accesul la

mijloace de comunicare și securitatea personală sunt asigurate de către comandanții unităților și subunităților în subordinea cărora au fost repartizați. Această procedură este posibilă prin aceea că e prevăzută în Joint Pub 3-61. Rațiunea pentru care armata asigură aceste resurse și servicii pentru jurnaliști nu este alta decât aceea că jurnaliștii sunt, în primul rând, cetățeni ai statului căruia îi aparține armata despre acțiunile și operațiile căreia aceștia relatează. Altfel spus, pentru acoperirea mediatică, Departamentul de Stat al Apărării alocă resurse materiale și financiare bugetare, indiferent de proveniența jurnaliștilor (jurnaliști civili sau jurnaliști militari proprii) care vor beneficia de acestea. O dată încadrați în structurile militare, jurnaliștii se bucură de toate drepturile prevăzute pentru ofițerii cu gradul de maior sau echivalent acestuia (cap. II, 6, lit. b).

Obligațiile jurnaliștilor încorporați

Aflați în contact permanent cu militarii unităților și subunităților din care fac parte, jurnaliștii încorporați au acces la foarte multe surse de informare și se pot documenta asupra multor aspecte și detalii ale operațiilor militare. Participând la acțiunile militare, jurnaliștii sunt în contact nemijlocit cu evenimentele, nemaiaivând nevoie de alte surse de informare. În acest fel este asigurat un mare grad al credibilității informațiilor. Însă multe dintre informațiile la care au acces jurnaliștii încorporați pot afecta securitatea operațiilor desfășurate de militari. Așa că, modul în care este făcută acoperirea mediatică a evenimentelor este reglementată de reguli care sunt specifice fiecărei operații militare, reguli statuate de comandamentul forței întrunite în a cărei zonă de dispunere acționează jurnaliștii.

Pentru operațiunea din Irak–2003, Comandamentul Forțelor Coaliției a elaborat un „Regulament pentru media”. Acesta conține nu mai puțin de 50 de reguli ce trebuie respectate de jurnaliștii încorporați. Regulile se referă la: a) protecția informațiilor clasificate; b) protecția securității acțiunilor militare; c) protecția securității forțelor combatante; d) protecția jurnaliștilor.

Protecția informațiilor clasificate

În teatrul de acțiune militară jurnaliștii încorporați au fost supuși aceluiași reguli de protecție a informațiilor clasificate pe care le respectă și militarii. Principiul general al asigurării protecției informațiilor secrete este „protecția la sursă”, adică acea persoană care are dreptul de a deține informația clasificată este responsabilă și de protejarea împotriva divulgării sau deconspirării ei atât timp cât informația este clasificată, adică are caracter secret. În mod firesc, jurnaliștii nu ar trebui să aibă acces la informații

de declanșare al unor operațiuni militare și punctul de plecare al forțelor terestre, navale sau aeriene; numărul precis al unităților și subunităților (inclusiv al avioanelor, al navelor și mijloacelor de atac terestru) care participă la atacurile planificate; localizarea grupărilor de forțe și coordonatele instalațiilor militare; informațiile referitoare la eficacitatea acțiunilor militare desfășurate de forțele inamice (atacuri de artilerie și rachete, de aviație, de artilerie, de război electronic, ale forțelor speciale, ale forțelor navale – informațiile despre consecințele acestor acțiuni pot furniza indicii ale eficacității forțelor inamice, care pot confirma așteptările acestora).

Pot fi date publicității următoarele tipuri de informații: numărul aproximativ al militarilor din cadrul forțelor participante la o acțiune (nu însă și numărul militarilor din cadrul subunităților); numărul aproximativ al militarilor răniți; numărul militarilor inamici capturați sau luați prizonieri; localizarea țintelor militare care au fost deja atacate și asupra cărora s-a declanșat deja atacul.

clasificate, dar unele dintre informațiile despre care iau la cunoștință pe timpul acțiunilor militare pot să devină informații clasificate, având în vedere că acest caracter se poate stabili și la un alt nivel operativ decât cel la care se produce informația.

Protecția securității acțiunilor militare

Pentru asigurarea securității acțiunilor militare, este limitată transmiterea informațiilor care pot afecta succesul acestora, care pot furniza date care, în urma interpretării de către forțele inamice, oferă indicii despre intențiile forțelor proprii, despre desfășurarea acțiunilor sau despre rezultatele acestora. Următoarele tipuri de informații sunt supuse restricționării, cel puțin până la ridicarea restricției de către comandanții militari: identitatea forțelor unei subunități care participă la executarea acțiunilor militare; momentul

Protecția securității forțelor combatante

Prin asigurarea securității forțelor combatante se înțelege protejarea identității militarilor și a membrilor săi de familie. Făcând publice identitățile unor militari care au participat la acțiuni de luptă, în funcție de consecințele acestora asupra unor persoane, a unor imobile sau bunuri, jurnaliștii pot ajunge în situația de a furniza, fără voia lor, date unor persoane care ar dori să se răzbune asupra militarilor, asupra membrilor de familie sau asupra bunurilor acestora. Pentru a asigura securitatea militarilor și a familiilor acestora, jurnaliștii trebuie să se conformeze unor reguli de protecție a surselor. Cu excepția surselor de informații autorizate, toate celelalte surse vor fi considerate confidențiale și trebuie să fie protejate de către jurnaliști. În teatrele de acțiuni militare singurele surse autorizate de informații sunt comandanții sau ofițerii de relații publice. Comandanții de nivel tactic, deși sunt surse de informații, vor fi protejați ca toate celelalte surse, adică nu li se vor da publicității numele sau numărul de identitate. De asemenea, nu vor fi date publicității numele militarilor răniți, pierduți sau decedați în luptă, înainte de a fi informate familiile acestora și fără acceptul comandanților. Beneficiază de dreptul la protecție a persoanei și a imaginii proprii toți militarii răniți sau în incapacitate de a-și exprima acordul în legătură cu folosirea imaginii lor sau a declarațiilor și relatărilor lor cu privire la desfășurarea unor evenimente. Prizonierii de război și militarii capotați sunt tratați conform aceluiași reguli. Nu vor fi date publicității nici un fel de imagini care aduc atingere demnității persoanei sau care prezintă persoanele în situații traumatizante.

Protecția jurnaliștilor

În ciuda faptului că jurnaliștii sunt încorporați în structurile militare, chiar și împotriva faptului că primesc unele drepturi echivalente statutului gradului de maior, ei rămân persoane civile și își păstrează statutul de persoane necombatante. Prin urmare,

Foto: Marina croată

chiar dacă li se asigură echipament, cazare, transport etc., nu li se asigură și armament, așa cum au ceilalți militari. Mai mult, pentru a respecta statutul de persoană necombatantă, jurnaliștilor le este interzis să aibă asupra lor armament individual de autoapărare: arme de foc, arme albe, alte mijloace de apărare care pot fi considerate arme. Jurnaliștii trebuie să se mulțumească cu protecția personală care le este oferită de militari. Altfel, forțele inamice pot considera jurnaliștii drept personal combatant.

Drepturile jurnaliștilor încorporați

Jurnaliștii încorporați se bucură de drepturile de cazare, echipare, securitate, transport și comunicații prevăzute în Joint Pub 3-61. Comandanții le asigură posibilitatea de a se documenta pe tot parcursul misiunii lor și le pun la dispoziție mijloace de transport necesare deplasării și transportului echipamentelor.

În ceea ce privește dreptul de a culege informații, acesta implică următoarele aspecte: a) jurnaliștii încorporați se pot folosi de toate informațiile la care au acces legal; b) ei pot folosi aceste informații în produsele lor mediatică pe care le realizează după încheierea misiunii ca jurnaliști încorporați; c) pe timpul cât sunt jurnaliști încorporați pot transmite aceste informații fără a le da valori exacte, dacă nu li se precizează alte interdicții din partea comandanților.

Astfel, în materialele informative transmise de jurnaliști pe timpul desfășurării misiunilor de luptă au putut fi făcute publice următoarele tipuri de informații: numele de cod al operațiunii; tipul operațiunii, în funcție de categoria de forțe care o execută (operațiuni navale, aeriene, terestre); tipul de operații de apărare ale forțelor proprii în cazul unor atacuri inamice (apărare antiaeriană, terestră, navală, cu blindate, de infanterie etc.); timpul acțiunilor militare va fi specificat întotdeauna în termeni generici (în dimineața zilei, la miezul nopții etc.); locul operațiunii se va indica în același fel (la sud de, la vest de, în centrul localității, în jurul localității etc.).

Riscuri pentru forțele militare

În ciuda avantajului major pe care îl reprezintă pentru militari controlul nemijlocit și permanent al jurnaliștilor, iar pentru jurnaliști accesul continuu la evenimente și posibilitatea documentării directe, tehnica prezintă o serie de riscuri, atât pentru forțele militare cât și pentru jurnaliști.

Prezența unor persoane cu statut de necombatant în rândurile forțelor combatante pune o serie de probleme funcționării și activității formațiunilor militare în care aceștia se află.

Jurnaliștii au avut cu ei, pe timpul acțiunilor militare, propriul echipament de comunicații și transmitere de date. Folosirea acestuia nu era restricționată și nici controlată în totalitate de către comandanții militari. Însă tocmai din cauza folosirii acestor aparaturi și instalații portabile: stațiile de emisie-recepție, telefoanele satelitare, echipamentele de transmitere în direct prin satelit a materialelor și imaginilor de presă, subunitățile sau grupurile militare din care fac parte jurnaliștii pot deveni ținte sau le poate fi deconspirată poziția. Confiscarea acestor aparate este imposibilă, impunerea de restricții în folosirea lor este dificilă, așa că există în permanență un risc de deconspirare a unor aspecte ale acțiunilor militare, ceea ce afectează securitatea operațiilor.

Neavând o pregătire militară specifică și apropiată de cea a grupului sau subunității în compunerea căreia se găsește, jurnalistul sau jurnaliștii pot deveni niște piedici în acțiunea acestora. O problemă majoră o reprezintă asigurarea securității jurnaliștilor. În mod normal, fiecare militar a fost instruit și pregătit să își poată asigura propria securitate sau să poată participa la asigurarea securității grupului din care face parte, folosind armamentul și echipamentul militar din dotare. Jurnalistul nu își poate asigura securitatea și protecția proprie, având nevoie să fie protejat de către militari. Mai mult, el nu poate participa la

Foto: US Army (CENTCOM)

asigurarea securității grupului deoarece nu are pregătirea și echipamentul necesare pentru a interacționa cu membrii acestuia și nici nu poate recurge la folosirea armamentului sau a echipamentelor militare, nici măcar la asigurarea acțiunilor de apărare ale militarilor, deoarece și-ar pierde statutul de persoană necombatantă și ar deveni o țintă legitimă pentru forțele inamice. Așa că protejarea jurnaliștilor pe timpul acțiunilor de luptă devine un risc în plus pentru forțele militare.

În ciuda însușirii regulamentului și regulilor pentru documentarea mediatică, jurnaliștii nu au totuși aceleași reprezentări despre importanța respectării secretului unor acțiuni militare, ei fiind tentați, datorită profesiei lor, să transmită cât mai transparent informațiile și cât mai complet. Chiar în cazul formulării unor referințe vagi, pot fi scăpate elemente care deconspiră securitatea acțiunilor militare. Discreția și disciplina nu sunt tocmai caracteristicile comportamentale definitorii ale jurnaliștilor.

Mai mult, dacă s-ar întâmpla ca jurnaliștii încorporați să fie capturați de forțele inamice, ei nu vor putea să se sustragă interogatoriilor la care ar putea fi supuși. Luați prizonieri ca urmare a confundării lor cu forțele combatante, ei nu se pot prevala de dreptul prizonierilor de război (conform *Convențiilor de la Geneva*) care se pot limita la a declara doar date referitoare la identitatea lor (nume, prenume, număr matricol, data nașterii) tocmai pentru că nu sunt militari. Prin urmare, există un risc foarte mare ca aceștia să divulge informații care să pună în pericol securitatea acțiunilor militare proprii în curs de desfășurare sau a celor viitoare.

Riscuri pentru jurnaliști

Jurnaliștii încorporați nu sunt scutiți de riscuri, o dată ce au dobândit acest statut. În ciuda faptului că protecția lor este mai mare pe timpul operațiunilor militare, ei devin mult mai vulnerabili în situațiile în care subunitatea sau grupul militar în care își desfășoară activitatea cade în puterea forțelor inamice.

Doar prin simplul fapt că se află în cadrul unor subunități sau grupuri militare, jurnaliștii se află expuși riscului de a fi posibile ținte pentru forțele inamice. De regulă, corespondenții de război acționează în condiții de securitate date de faptul că nu se află în zonele de contact nemijlocit cu forțele inamice. În cazul jurnaliștilor încorporați situația e cu totul opusă. Urmând forțele militare, jurnaliștii se pot afla permanent în contact cu forțele inamicului și vor fi chiar participanți, actori ai acțiunilor și operațiilor armate împotriva acestor forțe. Prin urmare ei se găsesc în aceeași situație de risc în ceea ce privește securitatea lor ca și militari. Orice armament îl poate lovi și poate fi victima oricărei acțiuni militare. Mai mult, nu trebuie uitat faptul că luptele, confruntările armate, războiul reprezintă ocazii de manifestare a ceea ce e mai crud și mai brutal în ființa umană. Nu întotdeauna acestea sunt bine primite de publicul larg și nu întotdeauna autorii lor se bucură de

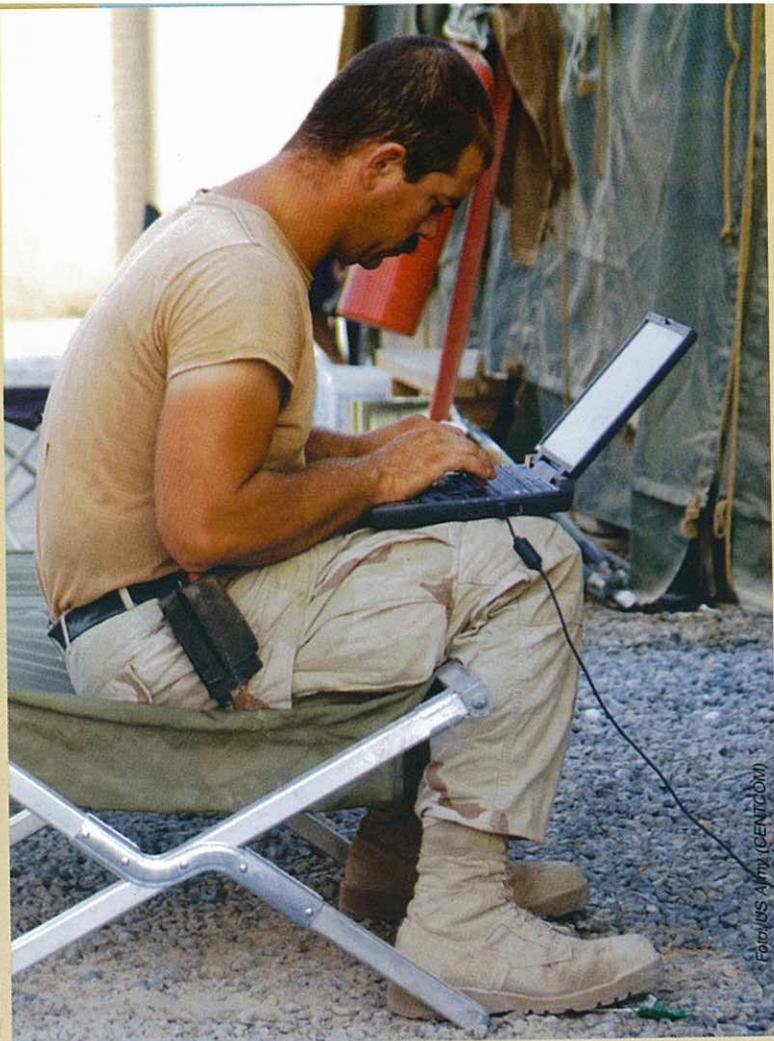

FOTO: US A F M (CENTCOM)

admirația publică. De aceea, cei care pot face cunoscute astfel de atitudini vor fi adesea ținte ce trebuie reduse la tăcere. Asta și pentru faptul că nu întotdeauna partea adversă conține la modul de a comunica și de a informa opinia publică.

Jurnaliștii încorporați pot fi capturați de către forțele inamice și luați prizonieri de război, deoarece le va fi greu să dovedească statutul de necombatant, câtă vreme însoțesc în misiuni de luptă forțele armate. Faptul că nu poartă armament nu este un argument suficient pentru a dovedi statutul de necombatant. Ei poartă uniformă, mijloace de protecție anti-glonț, echipament militar de protecție împotriva gazelor de luptă, mijloace de protecție individuală împotriva armelor biologice. Toate acestea sunt de proveniență militară și sunt și marcate cu însemnele forțelor militare. Jurnaliștilor le va fi dificil să convingă asupra statutului lor câtă vreme toate aceste elemente permit să fie identificați ca aparținând forțelor combatante.

Aflați în miezul evenimentelor, jurnaliștii încorporați ar putea fi supuși și unor presiuni din partea instituțiilor de presă de care aparțin, pentru a transmite materiale informative care să asigure o audiență mai mare pentru instituția respectivă. De multe ori, pentru a putea realiza astfel de materiale, jurnaliștii sunt tentați să-și asume riscuri nejustificate și în contradicție cu disponibilitatea de asumare a riscurilor din partea forțelor militare. Presiunea informativă și concurențială pe piața informațiilor mediatică îi poate aduce pe jurnaliști în situația de a se expune unor pericole pe care cei ce urmăresc exploatarea mediatică a evenimentelor și a situației de a avea un jurnalist la fața locului nu le înțeleg.

Prinși între exigențele impuse de asigurarea securității acțiunilor militare și cele ale informării publice, jurnaliștii se vor putea afla în neplăcuta situație de a se autocenzura, poate chiar pentru situații și informații care în mod normal nu ar fi necesitate aplicarea restricțiilor informative. Este o situație pe care nici un jurnalist nu o dorește, dar de care îi va fi destul de greu să se ferească, mai ales dacă se întâmplă să fi trăit o situație limită pe

timpul vreunei acțiuni militare. Or, unui material transmis de un jurnalist încorporat i se conferă coeficient de credibilitate foarte ridicat. Dar dacă jurnalistul se autocenzurează, el nu face decât să dezinformeze publicul atunci când își transmite materialele, situație care contravine tocmai intenției specifice jurnalismului.

Acționând mult timp împreună cu militarii, jurnaliștii își pot însuși anumite aspecte ale atitudinii acestora față de război și față de forțele inamice sau față de populația civilă. Însoțind în permanență subunitățile în care sunt încadrați, legăturile lor cu comunitatea mediatică sunt mult diminuate. Fiind legați de subunitățile în care sunt încadrați, jurnaliștii nu vor avea viziunea de ansamblu a acțiunilor militare, fiind tentați să acorde o importanță majoră acțiunilor la care participă nemijlocit. Fără să vrea, se expun riscului de a-și pierde independența și imparțialitatea jurnalistică. Din această cauză, se poate întâmpla ca unele semnificații și implicații ale acțiunii militarilor să le scape. Din spirit de solidaritate, din dorința de a face cunoscute eforturile și sacrificiile făcute de forțele militare pentru atingerea scopurilor operației, poate apărea riscul ca jurnaliștii să accepte participarea la acțiunile de propagandă sau de influențare a opiniei publice, de mistificare a realității. În felul acesta ei abandonează misiunea de informare publică pe care o au.

Concluzii

Folosirea noii tehnici de relații cu presa de către forțele coaliției în conflictul din Irak-2003 a deschis calea unei noi viziuni asupra relațiilor dintre armată și mass-media, pe de o parte, iar pe de altă parte, a oferit noi dimensiuni și noi perspective asupra confruntărilor militare pentru opinia publică.

Încorporarea jurnaliștilor în cadrul subunităților pe timpul desfășurării acțiunilor și operațiunilor militare a însemnat, pentru forțele militare, ocazia unei deosebite deschideri și transparențe, dovedind că respectarea dreptului la informare al publicului poate fi asigurat chiar și în cazul unora dintre evenimentele care produc cele mai consistente conținuturi comunicative: conflictele armate. Noua tehnică de relații cu presa a demonstrat în același timp disponibilitatea totală a forțelor armate pentru respectarea libertății presei. În același timp, prin această tehnică a fost asigurat un mai bun control al informațiilor culese de jurnaliști și transmise către public, a fost asigurată o mai bună înțelegere de către jurnaliști a condițiilor din teatrul de acțiune militară și a fost asigurat un acces nemijlocit la evenimente.

Jurnaliștii au beneficiat de un statut nou, care le permitea să participe în direct la toate acțiunile și operațiunile subunității în care au fost încadrați, făcând o documentare complexă, să beneficieze de drepturile de echipament, cazare, hrană, transport și acces la comunicații ale forțelor militare, să beneficieze de o protecție permanentă a securității personale.

În același timp, tehnica ridică o serie de probleme privind statutul jurnaliștilor, raportat la conținutul *Convențiilor de la Geneva*, deoarece devine foarte dificil de stabilit non-combatanța jurnaliștilor. De asemenea, angajând o astfel de tehnică de informare, forțele militare își asumă și o serie de riscuri în ceea ce privește securitatea acțiunilor militare.

La rândul lor, jurnaliștii își asumă și ei o serie de riscuri. În primul rând, își asumă un statut incert și chiar paradoxal, mai ales atunci când apare situația, nedorită, de reținere de către forțele inamice. Pe de altă parte, jurnaliștii încorporați își asumă o serie de riscuri ce vizează viața și probitatea lor profesională.

Din altă perspectivă, această tehnică de relații cu presa se dovedește a fi discriminatorie, deoarece abia o mică parte dintre jurnaliștii care fac acoperirea mediatică a conflictului pot fi încadrați în subunitățile luptătoare. Ea este în același timp și părtinitoare, neputând să fie altfel, deoarece, din rațiuni de securitate, întotdeauna vor fi încadrați doar acei jurnaliști care reprezintă publicul național al forțelor militare, neținând cont de faptul că dreptul la informare este universal pentru orice categorie de public, indiferent de apartenență.

Aniversări necesare

125 de ani de la reunirea Dobrogei cu Țara

Foto: Muzeul Academiei Navale

CINSTE VOUA FAURITOBIIL PACII

DOBROGEA

din umbra Marii Uniri

Soldați!

Puterile mari europene, prin Tratatul de la Berlin, au unit cu România Dobrogea, această veche posesiune a prinților noștri de mai înainte.

Azi veți pune piciorul pe acest pământ care devine din nou românesc! Însă acum veți merge în Dobrogea, nu în calitate de cuceritori, ci amici, ca frați ai locuitorilor, care de azi înainte sunt concetățenii noștri. În această nouă Românie veți găsi o populație care în cea mai mare parte este deja românească. Însă veți găsi și locuitori de alt neam și alte credințe. Toți aceștia, care devin membri ai statului român, au același drept la protecțiunea și la dragostea voastră!

... Fiți în mijlocul noilor voștri concetățeni ceea ce ați fost atât în timp de pace cât și pe câmpul de onoare: model de bravură și de disciplină, apărători ai drepturilor României și anteluptători ai legalității și ai civilizației Europei; astfel vă cunoaște acum întreaga Europă, și cu mândrie confirmăm aceasta.

Așadar, drum bun soldați și Dumnezeu să vă apere.

Trăiască România!

Dat la Brăila la 14 noiembrie, anul 1878.

Aceasta este Proclamația către Armată adresată de Carol I soldaților români care se pregăteau să treacă Dunărea, la Brăila, în Dobrogea. Sunt cuvintele unui rege vizionar, care a știut să se înconjoare de oameni politici lucizi, animați de un puternic sentiment național (de altfel autorul proiectului acestei proclamații este Mihail Kogălniceanu) și de largă viziune politică. Depășirea unei trepte în procesul desăvârșirii unității naționale – revenirea Dobrogei la statul român – li se datorează.

Cum este perceput acest lucru acum, când aniversăm 125 de ani de la acel moment? Ce ecouri mai trezește, în presă sau în conștiința fiecăruia dintre noi, dobrogeni sau nu, evenimentul? Răsfoind colecția revistei din ultimii 13 ani constatăm că această sărbătoare, dacă nu a țării întregi măcar a dobrogenilor, nu este marcată sau remarcată la înălțimea așteptărilor înaintașilor noștri. Aflată și „calendaristic“ în „umbra“ Unirii, aniversată la 1 decembrie, editorialele o ocoleau. A trebuit să aniversăm 120 de ani ca să ajungă pe prima pagină. Cum după 1990, 1 decembrie a devenit și Ziua Națională a României, lucrurile ar părea oarecum firești. De la regional, prin național spre universal. Este firesc să sărbătorim data care marchează sfârșitul procesului formării statului național unitar român, dar tot atât de firesc este să ne amintim și de etapele și momentele acestui parcurs. Aniversăm la nivel național momentele numite 1859, 1918, Bucovina, Basarabia, Alba-Iulia, dar mai puțin Dobrogea 1878. În 1928, când s-au aniversat 50 de ani de la revenirea Dobrogei,

altele au fost proporțiile și entuziasmul (printre multe altele atunci a fost editată și monumentală lucrare *Dobrogea. 50 de ani de viață românească*, bibliografie obligatorie pentru oricine este interesat de istoria acestui pământ). Și nu ne referim numai la acțiunile locale, atunci ca și acum. În mentalul colectiv, ca și în imaginarul politic, aniversarea nu mai spune aproape nimic. Să fi devenit în cei 125 de ani provincia dintre Dunăre și Mare atât de cosmopolită încât să nu mai reușim să trezim în rândul conaționaliilor noștri sentimentul național? Trecând într-un registru pe care nu îl dorim chiar cinic, ar fi bine să le reamintim unora dintre noi, marinari din Forțele Navale sau marina comercială (atâta câtă mai e), că dacă acum își pot exercita profesia acest lucru se datorează și evenimentului de acum 125 de ani. Fără Dobrogea am fi rămas riverani Dunării, dar nu și Mării Negre. Am fi avut, probabil, doar o flotilă fluvială (așa cum a avut-o și Ungaria), dar nu și cei 240 de kilometri de litoral și extraordinara deschidere spre

lume. Istorie speculativă? Probabil, deși momentele negre ale istoriei noastre din ultimul secol o confirmă.

Și atunci, de ce această sărbătoare „trece“ pe lângă noi fără a stârni o umbră de interes? Să fie oare pentru că energiile care ne-au mai rămas se concentrează pe ziua nelucrătoare de 1 decembrie, parăzile militare sau prestațiile politicianilor? Să fie pentru faptul că alipirea Dobrogei nu a fost rezultatul unei mișcări naționale puternice, a autodeterminării populației românești care să culmineze cu o adunare națională așa cum s-a întâmplat la Alba Iulia? Cei inițiați cât de cât în domeniu știu că lucrurile nu puteau decurge astfel. Altul era contextul istoric, vremea prăbușirii marilor imperii nu venise, iar alipirea Dobrogei se realiza la nici 20 de ani după unirea de la 1859. Să fie oare pentru că în mentalitatea noastră Dobrogea nu a fost recâștigată cu arma în mână, iar pe pământul ei nu sunt îngropați soldați căzuți în războiul din 1877? Ar putea fi, deși istoricii spun că români din dreapta Dunării au luptat în Armata română, ca voluntari, în Bulgaria, și mulți dintre ei au murit acolo. Cei care au supraviețuit au fost, ulterior, împroprietăriți în Dobrogea. Să fie oare pentru faptul că războiul din 1877-1878 a fost unul pentru independență și nu pentru Dobrogea? Să fie oare pentru că Dobrogea a revenit României în urma tratatului de pace de la Berlin ca o compensație pentru

spre părțile tătarăști și Amlaşului și Făgăraşului herţeg și Banatului de Severin, domn de amândouă părțile de peste toată Dunărea și până la Marea cea Mare și cetății Dârstorului stăpânitor“. Sub presiunea otomană urmașii lui Mircea pierd treptat controlul regiunii în următoarele decenii (se pare că până la linia Isaccea-Enisala), în timp ce nordul Dobrogei rămâne sub stăpânirea domnitorilor moldoveni. Dobrogea este definitiv cucerită (inclusiv Delta și zona înconjurătoare) abia după războaiele turcilor cu Ștefan cel Mare, iar 1484, anul cuceririi cetăților Chilia și Cetatea Albă, este acceptat ca anul începutului dominației otomane. Pentru aproape 400 de ani Dobrogea a fost o provincie de graniță a Imperiului Otoman. Ultimele două secole de stăpânire turcească au adus, o dată cu războaiele ruso-turce, distrugerii masive, haos și depopulări ale zonei. De aceea, după alipirea la România din 1878, Dobrogea a avut parte de legi speciale și nu greșim dacă afirmăm că a beneficiat de o politică specială din partea statului român în toate domeniile: economic, demografic, politic. Prin pacea de la București din 1913, în urma celui de-al

doilea război balcanic, județele Caliacra și Durostor au intrat în componența României. Ele au fost cedate Bulgariei prin tratatul de la Craiova, din septembrie 1940.

Este adevărat, aniversăm 125 de ani de la revenirea Dobrogei, dar e greu să alegem o zi anume din acel noiembrie 1878. Convențional este aleasă ziua de 14 noiembrie, data proclamației lui Carol I către armată și a trecerii Dunării de către soldații români. Tot atât de bine putea fi și 17 noiembrie, când prima coloană românească a ajuns la Babadag, sau 18, când trupele românești au debarcat la Tulcea. Sau 23 noiembrie, când primul prefect român al Constanței, Remus Oprescu, prelua conducerea orașului și care e considerată și data oficială a instaurării administrației românești în Dobrogea (chiar dacă trupele rusești au părăsit orașul abia în aprilie anul următor). Poate că data nu este atât de importantă deși existența unui reper cronologic cu valoare de simbol este benefică. Credem că mult mai important este ca în astfel de momente – și e trist că reușim să o facem destul de rar – să ne amintim câte din împlinirile noastre ca popor și națiune au la temelie alipirea Dobrogei la țară. Marinarii din actualele Forțe Navale nu trebuie să uite că momentul a generat dezvoltarea unei marine militare (existentă deja în stadiu embrionar) care avea să se acopere de glorie în cele două războaie mondiale. Pentru marina comercială a reprezentat cadrul necesar înființării unei flote maritime care a reușit să supraviețuiască celor două războaie mondiale, sovieticilor, dar se pare că nu și celor 14 ani de tranziție. Cea mai mare parte a istoriei marinei nu ar fi fost scrisă și, cu certitudine, nu ați fi avut în mână nici această revistă. Pentru simplul fapt că propaganda pentru marină și mare nu se poate face în absența mării și marinarilor. Măcar pentru acest lucru merită să ne amintim, chiar dacă numai la aniversări, de Dobrogea din umbra Marii Uniri.

pierderea celor trei județe din sudul Basarabiei (Cahul, Bolgrad și Ismail) luate de Rusia? Să fi intrat de la început în conștiința neamului ca o „monedă de schimb“ menită să acopere un rapt teritorial și, printre altele, să ne poată fi recunoscută independența? Poate fi una din explicațiile pentru modul cum este percepută această reîntregire de către mentalitatea noastră, ale cărei rădăcini le identificăm încă de acum 125 de ani în Proclamația către Armată: „Puterile mari europene, prin *Tratatul de la Berlin*, au unit cu România Dobrogea, această veche posesiune a prinților noștri de mai înainte.“ În sfârșit, să fie oare pentru că unii politicieni ai vremii s-au împotrivit alipirii Dobrogei (când de fapt ei se împotriveau cedării sudului Basarabiei Rusiei) temei pentru bulgari de a contesta multă vreme legitimitatea unirii Dobrogei cu țara? Să fi reintrat prea târziu Dobrogea în istoria modernă a României?

Pentru că, potrivit istoricilor, pentru perioada medievală lucrurile sunt destul de clare. Prima integrare (parțială) a Dobrogei în Țara Românească s-a produs în 1388, în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân, într-un context istoric destul de turbulente, marcat de luptele permanente cu turcii, dată anterioară transformării Bulgariei răsăritene în pašalâc (1393). Cunoscuta titlatură a domnului muntean o regăsim abia într-un document din 1406: „... Io Mircea, mare Voievod și Domn, cu mila lui Dumnezeu și cu darul lui Dumnezeu stăpânind și domnind toată țara Ungrovlahiei și părțile de peste munți, încă

Capitan-comandor Alexandru Dumbravă Devotat și patriot Încă la sacrificiu

na PĂVĂLOIU
nei Române

ust 1944 a adus pentru
a ofițerilor de marină un lung
azuri. Pentru cei superiori, ani
nniță – viceamiralii N. Păiș și
ski, comandorul Anton Foca
at în primii ani de detenție,
miralul H. Macellariu,
rii M. Toma, V. Voinescu,
u ș.a. au făcut aproape două
e temniță grea. Ofițeri de la
vut parte de lagărul sovietic,
de viață grele și umilitoare.
5, a început un proces lung
terea în afara marinei la
era” în care au fost sacrificați
nerii ofițeri care, cu pasiune
e, s-au îndreptat, când nori
au deasupra Europei, către
Navală „Mircea”. Au fost
spiranți, și-au făcut ucenicia
ul naval și apoi au ajuns
necalificați. Tenacitatea
scă i-a îndemnat să ia viața
at, au urmat diferite facultăți,
pul au rămas, în sufletul lor,
Aici exemplele sunt de

În continuare, dorim să-l evocăm pe căpitan-comandorul Alexandru Dumbravă (1901 – 1944). S-a născut la 18 octombrie 1901, la Iași. La nici 17 ani a devenit elev al Școlii de Artilerie, Geniu și Marină, pentru ca la 1 iulie 1920, la absolvirea școlii, să fie avansat în grad de sublocotenent și repartizat pe o canonieră a Diviziei de Mare. Apoi a urmat Școala de Aplicație de la Constanța (1921 – 1922), Școala de observatori din avion – Tecuci (1925), Școala de pilotaj și antrenament – Tecuci (1926), Școala Superioară de Război – București (1934 – 1936). Avansările au fost: 1924 – locotenent, 1930 – căpitan, 1938 – locotenent-comandor, 1942 – căpitan-comandor.

A fost apreciat chiar de la începutul carierei sale. În 1921 comandantul Școlilor Marinei, contraamiralul C. Bucholtzer, afirma că „se poate pune nădejde în acest ofițer”, pentru ca în anul 1927, comandantul Grupului de canoniere, locotenent-comandorul Al. Bardescu, să scrie despre Dumbravă „Foarte bun ofițer. I se poate încredința comanda de navă la mare.” De aceleași bune caracterizări

Regimentul 34 Infanterie, iar la absolvirea școlii, directorul acesteia l-a propus „a înainta la alegere”. În anul 1939, comandantul Marinei Regale, viceamiralul Petre Bărbuneanu, îl caracteriza drept „un ofițer cu însușiri alese, un bun militar, tare pe păreri și hotărârile sale. Muncește cu râvnă și devotament.” I s-a încredințat comanda primei nave militare maritime construite în țară, la Galați, puitorul „Amiral Murgescu”, încă de când nava se afla în șantier. La intrarea acesteia în serviciu (1941), președintele Comisiei de recepție, comandorul August Roman, scria: „Bun ofițer de marină și de nădejde pe care se poate conta în orice împrejurare.” Cu artileria de la bordul puitorului, pe timpul atacurilor aeriene ale inamicului asupra Constanței „a doborât două avioane”, chiar în primele săptămâni de război, cu sânge rece și curaj.

Redăm două pasaje din foaia calificativă, prima pe anul 1941, semnată de comandantul Escadrilei de distrugătoare, comandorul August Roman, iar cea de-a doua pe anul 1942, semnată de noul comandant,

până în prezent, ofițerul a fost distins cu ordinul „Coroana României” în gradul de ofițer, cu spade și panglică de „Virtute Militară”.

„Energic, cu sânge rece, prevăzător și cu mare inițiativă, este un hotărât. Voință formată. Putere de muncă excepțională, înfrățită cu perseverență. Concepție clară și precisă. Este un caracter. Foarte bune aptitudini militare. (...) Disciplinat, cu simțul datoriei împlinite și al camaraderiei mai presus de orice. Are curajul militar și pe acela al răspunderii. Devotat și patriot până la sacrificiu. Leal, demn, integru, este un moral. Foarte activ și zelos a comandat în continuu N.M.S. Mărășești a cărei valoare operativă a ridicat-o și menținut-o, fără odihnă, la cel mai mare grad. Datorită acestui lucru distrugătorul a putut lua performanțe în război nebănuite în timp de pace. A luat parte la alte 25 operațiuni de război, parcurgând alte 7.042 mile în ape minate, nesigure, supravegheate de aviație și submarine inamice, pe care le-a contraatacat, cu succes, în depărtare de baze, salvându-și nava și vasele pe care le escorta. A fost propus la distincțiune cu „Ordinul Mihai Viteazul”, cl. a III-a și a fost decorat cu „Vulturul german”, cl. I și cu „Crucea de fier”, cl. a II-a. Este un foarte bun

ofițer superior de marină și un foarte bun comandant de distrugător, i se poate încredința comanda Escadrilei de distrugătoare în război.”

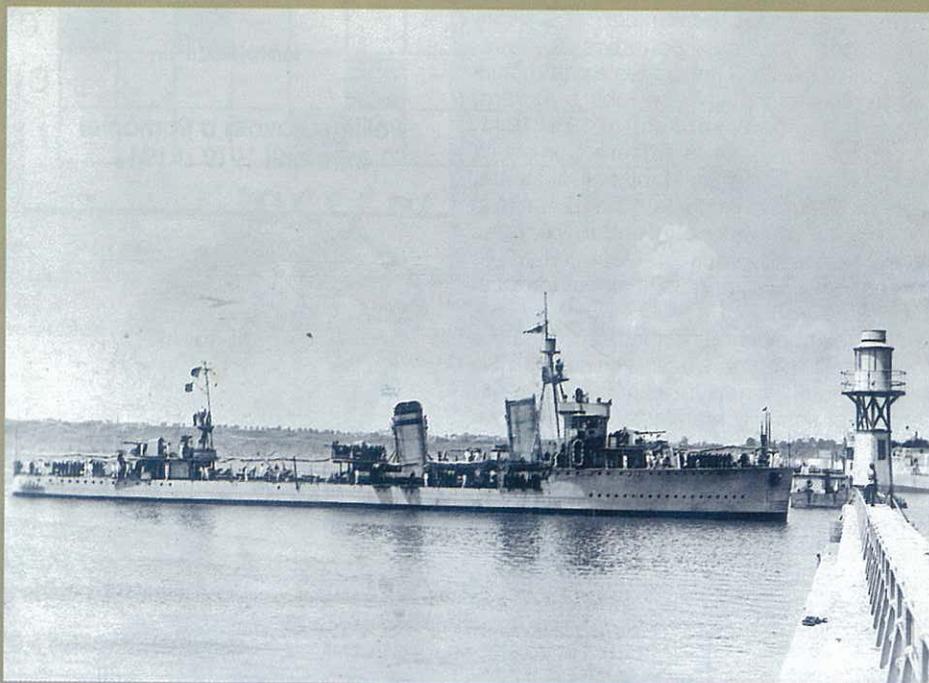
Am ținut să prezentăm pe căpitan-comandorul Alexandru Dumbravă, model de caracter ferm, tenace, iar faptul că șeful său, exigentul comandor Horia Macellariu, l-a calificat capabil să

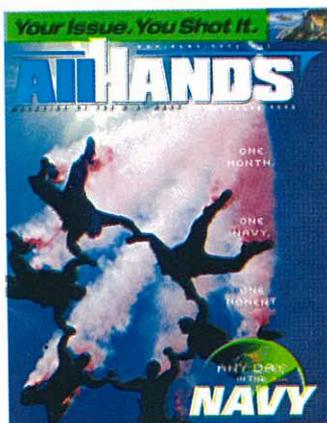
comande Escadrila de distrugătoare spune mult, cheazășie fiind faptele ofițerului. Când, la începutul lui septembrie 1944, se derulau cu repeziciune evenimente nefaste în Marina Regală, noul aliat nedezițându-și poziția de cuceritor (vezi Ultimatumul amiralului Oktiabriski către C.F.N.M.), Dumbravă se afla la comanda Escadrilei de distrugătoare.

În zorii zilei de 5 septembrie 1944, când sovieticii au trecut la dezarmarea cadrelor din Forțele Navale Maritime, căpitan-comandorul Alexandru Dumbravă s-a sinucis. Redăm evenimentul așa cum l-a consemnat locotenent-comandorul Nicolae Moșor, secundul distrugătorului *Regina Maria*, în raportul întocmit pentru constituirea Jurnalului C.F.N.M. „Am fost trezit din somn (ora 04.15) de un ropot de bocanci cu ținte care alergau pe punte. În același moment câteva împușcături, o voce care striga „Rușii” și un strigăt de groază, ca atunci când un om este strangulat” (căpitan N. Tudor, ofițer de gardă, a fost împuns de opt ori cu baioneta de un infanterist sovietic). Continuă: „M-am dus și l-am găsit pe căpitan-comandorul Alexandru Dumbravă în pat, acoperit până la jumătate cu pătura, cu revolverul în mână, cu capul însângerat.”

„A ales moartea, decât să fie cel care să-și predea navele sovieticilor. Devotat și patriot până la sacrificiu” mi-a relatat amiralul Macellariu într-o convorbire avută prin anii '80. „Am aflat de la camarazi, că după plecarea mea la București (30 august 1944), a plănuit să ducă întreaga Escadrilă de distrugătoare la Istanbul, unde se aflau și cele două pasagere românești, Transilvania și Basarabia, salvate de către un alt mare patriot, comandorul Niță Voinescu, când germanii voiau să le transforme în crucișătoare auxiliare.”

Cu puțin timp în urmă, am studiat cu pioșenie în Arhivele Militare Române, *Memoriul personal al Cpt. comandurului Al. Dumbravă* și am ținut să-i rememorez faptele, permițându-mi să propun ca în anul 2004, când se vor împlini șase decenii de la moartea ofițerului, să fie comemorat așa cum se cuvine unui erou. ■

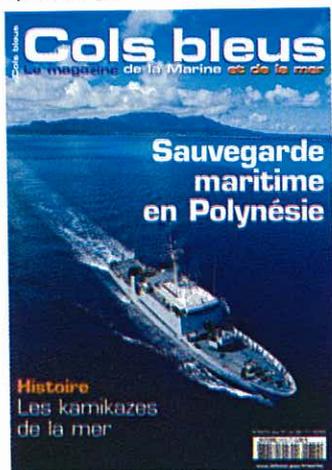
All Hands (octombrie 2003).

„Este revista ta. Sunt fotografiile tale”, „O singură lună”, „O singură Marină” – iată ideile și temele pe care s-a construit acest număr special All Hands „Any day in the Navy”. De nouă ani revista editată de U.S.Navy își delectează cititorii în fiecare an cu un număr special în care autorii fotografiilor și ai textelor sunt chiar cititorii. Pornind de la ideea că, datorită constrângerilor legate de personal, spațiu și timp revista putea oglindi numai o parte din ceea ce se întâmplă în marina americană și în viața celor care o slujesc, redacția a optat pentru o altă formulă, o dată pe an, și anume un număr special. După cum afirmam chiar în editorial, „câteodată e mai bine să lași flota (termen folosit figurativ, în sensul de marinari și marină) să-ți arate ce vrea să vadă în revistă. În aceste pagini sunt fotografiile pe care le-ai făcut, sunt lucrurile pe care vroiai să le spui”. Redacția a primit peste 2.500 de relații și fotografiile aferente, iar de aici a rezultat și dificila misiune de a selecta și de a găsi cele mai sugestive imagini care să „spună” povestea U.S.Navy și să explice de ce oamenii aleg să servească în marina americană. A rezultat o revistă superbă, 48 de pagini de fotografii color incredibile, cu texte minime, care reușesc, împreună, să alcătuiască imaginea vie a U.S.Navy. Este ceea ce am încercat să oferim și noi cititorilor – preluând ideea, dar păstrând proporțiile – prin numărul special editat de Ziua Marinei. Adică o

revistă vie, a tuturor celor care lucrează în Forțele Navale. (B.D.)

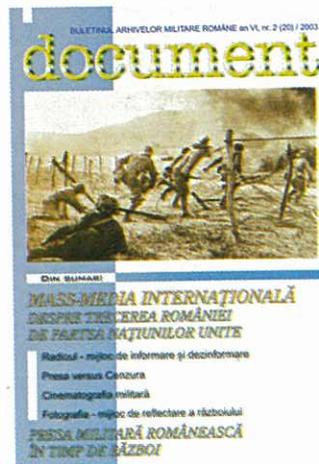
Cols Bleus. Le magazine de la Marine et de la Mer (8 noiembrie 2003).

Remarcăm modificări semnificative în machetarea și tehnoredactarea revistei (printre altele extinderea spațiului destinat știrilor din actualitate și a fotografiilor) care îi măresc atractivitatea, redacția încercând să se înscrie în tendințele moderne ale presei actuale. Din sumar: Fostul portavion francez *Clemenceau*, aflat în drum spre un șantier spaniol pentru tăiere, a fost

deturnat spre Turcia • Tunul italian super rapid de calibrul 76 mm va echipa noile fregate *Horizon* • Pescarii de apă dulce (un sistem nou aflat în stadiu experimental va permite captarea surselor de apă dulce de pe fundul mării) • Kamikaze ai mării • Ștampile de bord „de milioane” (despre evenimentul numit Armada Rouen 2003 și colecționarii de ștampile de bord (*tampon*) sau despre lucrurile minore care fac strălucirea unei marine). Din păcate în numărul din 18 octombrie, la rubrica „Marine străine”, sub semnătura comandoului (r) Bernard de Prezelli (autorul, printre altele, al cunoscutului anuar *Flottes de combat*), este necesară o erată, Sub titlul „România” (rubrica publică știri despre diferitelor marine militare) aflăm despre noile nave de patrulare maritimă din clasa *Armidale* care le vor înlocui pe cele din clasa *Fremantle*. Și este vorba de Royal Navy și nu de Forțele Navale române. (B.D.)

Document. Buletinul Arhivelor Militare (2/2003). Un sumar dedicat în întregime presei (militare sau civile) în timp de război, mijloacelor de informare

(sau dezinformare), cenzurii, fotografiei și cinematografului militare. Vă recomandăm: România 1940. Radioul mijloc de informare sau dezinformare • Influențarea psihologică a soldaților români prin emisiunea „Ora Armatei” (1941-1945) • Constituirea „Asociației Reporterilor de Război” (mai 1942) • Presă, informație și propagandă. România și Germania (1941-1944) • Presa versus cenzura (1933-1939) • Presa militară românească în timp de război • Corespondenți de război englezi 1911 • Cinematografia militară • Fotografia, mijloc de reflectare a războiului. (B.D.)

NOUTĂȚI EDITORIALE

Autor de cărți, studii, comunicări și articole publicate în volume, publicații periodice și presă, comandorul (r) Ion IONESCU îmbogățește patrimoniul scrierilor de specialitate navale cu încă o lucrare: **Politica navală a României între anii 1919 și 1941.** Tipărită în condiții excelente la Editura Compania Națională Administrația Porturilor Maritime Constanța, structurată pe 8 capitole suplimentate cu 13 anexe și ilustrată cu fotografii inedite din fondul Muzeului Marinei Române, cartea incită pe specialiștii în domeniul istoriei navale, și nu numai, la lecturarea ei cu deosebit interes.

Astfel, vă veți completa informațiile în legătură cu subiecte esențiale referitoare la politica navală între anii 1919-1941: puterea navală în politica statelor riverane, erorile și lipsurile manifestate în acțiunile de luptă ale Marinei Române în Primul Război Mondial, dezvoltarea și întărirea Marinei Militare, doctrina navală românească în perioada interbelică, modernizarea Marinei Militare, Marinei Civile și Hidroaviației, probleme de înzestrare, tehnică de luptă, structură, legislație, pregătirea și instruirea resurselor umane, pregătirea de război a Marinei Române în perioada 1939-1941. (**Floare BRĂNZĂ**)

Ion IONESCU

Politica navală a României între anii 1919 și 1941

Editura Companiei Naționale
Administrația Porturilor Maritime Constanța
2002

împreună cu emisiunile radio-TV SCUTUL DOBROGEI, de a asigura *vizibilitate* maximă pentru activitățile Forțelor Navale. Membrii Grupului Mass-Media urează întregului personal al Forțelor Navale și tuturor celor cărora ne adresăm prin intermediul produselor noastre mediatice - cititori, telespectatori, ascultători - sărbători fericite, Crăciun luminos și un An Nou mai bun și mai prosper!

LA MULȚI ANI!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

OCEANE

ORIZONTAL: 1. „Insula...” roman al scriitorului francez Jules Verne (1828-1905). 2. Abisale, ca oceanele planetei noastre – Burt Lancaster pentru rolul din filmul „Atlantic-City”. 3. Galion în stânga! – Talaz. 4. Victor Pescaru – Odgon. 5. Ca și Columb, când a plecat din Spania, căutând pe mări și oceane drumul spre Indii, țara mirodeniilor – Oceane la țarm! 6. Locuiesc la Marea Baltică, cu capitala la Tallinn – Localitate în Mexic (Oaxaca). 7. Banc în dreapta! – Caid! – Măslinii. 8. Jumătate de caviar! – Siglă pentru „Institutul de Studii și Prospekțiuni” – Terci (reg.). 9. De volumul oceanului – În baliză. 10. Loc unde se treieră cerealele – Epavă (fig.). 11. Drumul pe apă – Explorator și navigator suedez, ce a făcut observații oceanografice și meteorologice, stabilind proveniența maselor de apă ale Oceanului Arctic și descoperind influența mișcării de rotație a Pământului asupra ghețarilor polari (Fridtjof).

VERTICAL: 1. În volumul „Mișcări”, acest poet publică și titlurile „Mi-ar trebui un ocean” și „Parcă am fi pe un fund de ocean” (Ion) – Indicator de bord. 2. Vidă în final! – Unitate de luptă cu nave marine, cum a fost „Invincibila Armada” a Spaniei. 3. Scăpat de la înec – Mele! 4. Ten! – Curg din nori negri – ... West, actriță americană și dansatoare a anilor 30. 5. Moneda europeană veche – Ocean în estul Africii și vestul Indoneziei. 6. În marină! – Insecte lepidoptere – Sere! 7. Unitate de măsură pentru lichide în Olanda – „Insulă imaginară

Se împlinesc, pe 22 decembrie, 13 ani de la apariția primului număr al revistei noastre. Prin voința editorului - Statul Major al Forțelor Navale - cu sprijinul dumneavoastră - al cititorilor - și cu perseverența redacției contrazicem, iată, prejudecata cifrei ghinioniste și punem *cap compas* pe numărul 100, care va apărea vara viitoare.

Analizând bilanțul anului care a trecut, ne asumăm cu responsabilitate criticile obiective, afirmăm din nou intențiile de a folosi întregul potențial pentru a menține revista MARINA ROMÂNĂ la standardele momentului și,

MARINA ROMÂNĂ ÎN TIMP

Acum zece ani (numărul 23 (7/1993)). La împlinirea a 75 de ani de la Marea Unire din 1918 deschideam revista cu articolul „1 Decembrie 1918 – Steaua polară a neamului românesc”. Evenimentul, care coincidea și cu aniversarea Zilei Naționale a României, era evocat și prin „Eroica istorie a tricolorului Gărzii Naționale a marinarilor români de la Pola”. Contraamiralul Constantin Iordache scria despre titlul de doctor în științe obținut de căpitan-comandorul (pe atunci) Gheorghe Marin, astăzi contraamiral, recent numit director la Statul Major General, iar la rubrica „Lumea văzută de pe puntea de comandă” aflam despre „Întâmplări din strămoșia Malacca”.

Acum 5 ani (numărul 58/decembrie 1998). Prezentăm ecouri de la aplicațiile „SEA BREEZE '98” și „RESCUE EAGLE '98” și constatăm că 1998 era „Anul cel mai bogat în premiere pentru Marina Militară a României”. Vânătorul de mine belgian *NARCIS* se afla la Constanța, la rubrica „Navigatori în labirintul cunoașterii” vorbeam despre „Frica – inamicul nevăzut” („*Nici un om sănătos nu este fără frică în luptă*” – George Patton), iar la rubrica „Magazin” aflam despre românii înrolați în U.S.Navy. (B.D.)

înconjurată din toate părțile de o realitate” (J. Ortega y Gasset). 8. Pălămidă de baltă – Apele! – Insulă lângă coasta coreeană de nord-vest. 9. Vast ocean ce se întinde de la Polul Nord spre Polul Sud – În obsesie! 10. Saună fără număr! – Scriitor american, autorul romanului „Moby Dick” sau „Balena albă” (Herman). 11. Prima corabie, în care Noe și familia sa au salvat câte două perechi de animale terestre, în urma potopului – Diafan, eteric.

Dictionar: ETLA, CIR, MAE, PSI, VAT, TAN.

Dezlegarea careului din numărul anterior: TEHNICĂ MARINĂ

ORIZONTAL: 1. CLOPOT – LANT. 2. ANCORĂRI – GR. 3. R – EPOLEȚI – A. 4. MIA – MILE – CP. 5. ANNA – AERARE. 6. CEE – ENEA – A. 7. IC – AȚE – TANC. 8. ADAR – VUI – A. 9. CȚA – AGER – DD. 10. A – NĂVĂLITOR. 11. PRELATĂ – ACE.

VERTICAL: CĂRMACI – CAP. 2. LN – ÎNECAT – R. 3. OCEANE – DANE. 4. POP – A – AA – AL. 5. OROM – ETRAVĂ. 6. TALIANE – GAT. 7. RELEE – VELĂ. 8. LITERATURI. 9. A – I – A – AI – TA. 10. NG – CRAN – DOC. 11. TRAPE – CADRE.

Ochiul Flotei

În Istorie

1897

Ofițeri ai promoției 1891
a Școlii de Artilerie, Geniu
și Marină. În centru,
comandorul Constantin
Focșa.

(foto Muzeul Academiei Navale)

1913.- Armata română în Bulgaria (47) : Regimentul 10 artilerie trecând Dunărea spre Zimnicea.

1913

Al doilea război balcanic.
Armata română în Bulgaria:
Regimentul 10 artilerie trecând
Dunărea spre Zimnicea
(foto Muzeul Academiei Navale)

1937 CONSTANȚA

Defilarea Marinei Regale pe
bulevardul Ferdinand, cu
ocazia sărbătorii de la 10 mai,
Ziua Regelui.

(foto Muzeul Academiei Navale)

1939 MAREA NEGRĂ

Promoția 1940 a Școlii
Navale în practică la bordul
navei-școală MIRCEA.

(foto Muzeul Academiei Navale)

1 NOIEMBRIE 1939

Promoția 1941 a Școlii
Navale la depunerea
Jurământului în portul
Constanța.

(foto Muzeul Academiei Navale)

